

*Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Навчально-науковий юридичний інститут*

Кафедра теорії та історії держави і права

Остап'як М.М.

ПРАВознавство

**Методичні вказівки для підготовки семінарських занять для студентів
денної форми навчання напряму підготовки 075 Маркетинг; 073
Менеджмент 231; 171 Електроніка; 123 Комп'ютерна інженерія**

**Івано-Франківськ
2022р.**

Викладач Остап'як М.М.

Правознавство: для студентів денної форми навчання напряму підготовки 075 Маркетинг; 073 Менеджмент 231; 171 Електроніка; 123 Комп'ютерна інженерія. Методичні вказівки. – Івано-Франківськ: Юридичний інститут Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, 2022.

Затверджено на засіданні кафедри теорії та історії держави і права Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № від)

Затверджено Науково-методичною радою Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
(протокол № від)

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

РОЗДІЛ 2.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВознавство»

ТЕМА 1. ОСНОВИ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ

ТЕМА 2. ОСНОВИ ТЕОРІЇ ПРАВА

ТЕМА 3. ОСНОВИ ПРАВОВОЇ ПОВЕДІНКИ ТА ЮРИДИЧНОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

ТЕМА 4. ОСНОВИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА УКРАЇНИ.

ТЕМА 5. ОСНОВИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ.

ТЕМА 6. ОСНОВИ СІМЕЙНОГО ПРАВА УКРАЇНИ.

ТЕМА 7. ОСНОВИ ТРУДОВОГО ПРАВА УКРАЇНИ

ТЕМА 8. ОСНОВИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

ТЕМА 9. ОСНОВИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

РОЗДІЛ 3.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА 1. ОСНОВИ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ

ТЕМА 2. ОСНОВИ ТЕОРІЇ ПРАВА

ТЕМА 3. ОСНОВИ ПРАВОВОЇ ПОВЕДІНКИ ТА ЮРИДИЧНОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

ТЕМА 4. ОСНОВИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА УКРАЇНИ.

ТЕМА 5. ОСНОВИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ.

ТЕМА 6. ОСНОВИ СІМЕЙНОГО ПРАВА УКРАЇНИ.

ТЕМА 7. ОСНОВИ ТРУДОВОГО ПРАВА УКРАЇНИ

ТЕМА 8. ОСНОВИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

ТЕМА 9. ОСНОВИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

РОЗДІЛ 4. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ПРАВознавство ”

РОЗДІЛ 5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

РОЗДІЛ 1. **ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ**

Вивчення навчальної дисципліни «Правознавство» є формою правової освіти студентів напряму підготовки 014.03 Середня освіта (Історія); 231 Соціальна робота спеціальностей. Це зумовлено рядом факторів: по-перше, необхідністю сформувати у студентів належний рівень правосвідомості; по-друге, потребою в оволодінні ними практичними навичками застосування чинного законодавства України; по-третє, необхідністю виробити у студентів вміння аналізувати наявні в Україні правові явища, державно — правову дійсність та правові процеси.

Студенти повинні усвідомлювати роль права, його функції і завдання, місце серед інших соціальних інструментів, знати свої права, свободи і обов'язки, розуміти механізм, межі та способи їх реалізації. Це сприятиме не лише подоланню правового нігілізму, що існує зараз у нашому суспільстві, а й стимулюватиме процес демократичних перетворень, які відбуваються в Україні. Лише правосвідома особистість здатна активно включитися в цей процес.

Навчальна дисципліна «Правознавство» включає в себе теоретичну частину (лекційний курс) і практичну частину (практичні заняття). Практичні заняття покликані забезпечити глибше освоєння матеріалу, вміння реалізовувати положення законодавства в конкретних життєвих ситуаціях. У зв'язку з цим кожне заняття включає в себе розгляд теоретичних питань та вирішення практичних задач, що формують у студентів розуміння процесу реалізації правових норм на практиці.

РОЗДІЛ 2.
ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВознавство»

ТЕМА 1. ОСНОВИ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ

Особливості виникнення держави і права. Поняття і ознаки держави. Теорії походження держави. Функції держави. Характеристика історичних типів держави. Характеристика форми держави (форми державного устрою, державного правління, державного режиму). Механізм і апарат держави. Концепція правової держави. Механізм держави та апарат держави в Україні.

Система соціальних норм. Місце права в системі соціальних норм. Поняття і сутність права. Місце права в системі соціальних норм. Джерела права. Функції права.

ТЕМА 2. ОСНОВИ ТЕОРІЇ ПРАВА

Поняття системи права. Загальна характеристика та види галузей права. Поняття, ознаки і види норм права. Структура правової норми. Поняття та види елементів правової норми. Загальнотеоретична характеристика системи права України.

**ТЕМА 3. ОСНОВИ ПРАВОВОЇ ПОВЕДІНКИ ТА ЮРИДИЧНОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ**

Поняття та види правосвідомості та правової культури. Форми правового виховання. Поняття, ознаки та види правової поведінки.

Поняття та види правомірної поведінки. Поняття та ознаки протиправної поведінки.

Поняття, ознаки і види правопорушень. Поняття і принципи юридичної відповідальності. Підстави юридичної відповідальності. Види юридичної відповідальності: кримінальна, адміністративна, цивільно-правова, матеріальна, дисциплінарна відповідальність. Склад правопорушення:

суб'єкт правопорушення, об'єкт правопорушення; суб'єктивна та об'єктивна сторони правопорушення.

ТЕМА 4. ОСНОВИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Поняття і предмет конституційного права України. Поняття, сутність і ознаки Конституції. Структура Конституції України. Форма держави України за Конституцією України. Людина як найвища цінність за Конституцією України. Верховенство права.

Правовий статус особи. Конституційні права і свободи особи за Конституцією України: особисті, політичні, соціально-економічні; екологічні і культурні права. Конституційні обов'язки громадян України.

Форми безпосередньої демократії за Конституцією України. Вибори і виборча система. Всеукраїнський та місцеві референдуми.

Система державних органів в Україні.

ТЕМА 5. ОСНОВИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ.

Поняття, ознаки, принципи цивільного права. Джерела цивільного права. Загальна характеристика Цивільного кодексу України. Склад і види цивільних правовідносин. Об'єкти цивільних правовідносин. Учасники цивільних правовідносин. Цивільна правоздатність та цивільна дієздатність суб'єктів. Ознаки і види юридичних осіб.

Право власності. Форми і види власності. Захист права власності. Інтелектуальна власність. Авторське право і суміжні права.

Поняття зобов'язань. Підстави виникнення і припинення зобов'язань. Види зобов'язань. Відповідальність за порушення зобов'язань. Поняття цивільно-правової угоди і цивільно-правового договору. Договірні зобов'язання: купівля-продаж; майновий найм; позика; схов; дарування; поставка.

Поняття спадщини. Місце і час відкриття спадщини. Види спадкування. Спадкування за заповітом. Спадкування за законом. Черги

спадкоємців. Прийняття спадщини. Відмова від спадщини. Охорона спадкових прав.

ТЕМА 6. ОСНОВИ СІМЕЙНОГО ПРАВА УКРАЇНИ.

Сімейне право України: поняття та предмет правового регулювання. Загальна характеристика Сімейного кодексу України.

Поняття шлюбу та сім'ї. Умови і порядок укладення шлюбу. Шлюбний вік. Порядок реєстрації шлюбу. Умови недійсності шлюбу. Особливості укладення шлюбного договору.

Порядок розірвання шлюбу. Спрощений та судовий порядок розірвання шлюбу. Юридичні наслідки розірвання шлюбу та визнання його недійсним.

Права і обов'язки подружжя. Майнові та немайнові права подружжя. Правовий режим спільного та роздільного майна подружжя. Взаємні права і обов'язки батьків та дітей. Позбавлення батьківських прав. Права та обов'язки інших членів сім'ї та родичів.

Порядок і умови встановлення опіки і піклування. Правове регулювання усиновлення. Патронат.

ТЕМА 7. ОСНОВИ ТРУДОВОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Поняття і предмет трудового права України. Джерела трудового права. Загальна характеристика Кодексу Законів про працю України. Законодавче закріплення права на працю.

Поняття, сторони і зміст трудового договору. Форма трудового договору. Трудовий контракт. Порядок і умови прийняття на роботу. Випробування при прийнятті на роботу. Загальні підстави припинення трудового договору. Порядок припинення трудового договору з ініціативи працівника.

Порядок припинення трудового договору з ініціативи власника чи уповноваженого ним органу. Додаткові підстави звільнення окремих категорій працівників з ініціативи власника або уповноваженого ним органу.

Робочий час і час відпочинку. Скорочений і неповний робочий час. Надурочні роботи. Нічний робочий час. Поняття і види часу відпочинку. Святкові і неробочі дні. Види і порядок надання відпусток. Особливості праці неповнолітніх і жінок.

ТЕМА 8. ОСНОВИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Поняття та система кримінального права України. Кримінальні правопорушення. Кримінальний проступок. Поняття та ознаки злочину. Склад злочину: суб'єкт, об'єкт, суб'єктивна сторона, об'єктивна сторона. Класифікація злочинів. Стадії вчинення злочину. Співучасть у злочині. Добровільна відмова від вчинення злочину і діяльне каяття. Обставини, що виключають злочинність діяння: необхідна оборона, уявна оборона, крайня необхідність, фізичний або психічний примус, виконання наказу або розпорядження, діяння, пов'язане з ризиком, виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації.

Поняття та ознаки кримінального покарання. Система кримінальних покарань. Звільнення від кримінальної відповідальності.

ТЕМА 9. ОСНОВИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Поняття, предмет, метод і система адміністративного права України. Джерела адміністративного права. Загальнотеоретична характеристика Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кодексу адміністративного судочинства України.

Поняття, структура та види адміністративних правовідносин.

Поняття та ознаки адміністративної відповідальності. Види адміністративних стягнень.

Поняття і ознаки адміністративного проступку. Склад адміністративного проступку. Класифікація адміністративних проступків. Розгляд справ про адміністративні правопорушення.

РОЗДІЛ 3.
ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА 1.
ОСНОВИ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ.

1. Поняття і ознаки держави.
2. Теорії походження держави.
3. Апарат та механізм держави.
4. Функції держави.
5. Форма держави в Україні.

Термінологічне завдання: держава; право; функції держави; апарат держави; орган держави; форма держави.

Реферати:

1. Ознаки правової держави.
2. Органи державної влади України.

Контрольні запитання:

1. Які теорії виникнення держави вам відомі?
2. Назвіть найбільш важливі ознаки держави.
3. Що означає форма державного правління?
4. Які види форми правління вам відомі?
5. Порівняйте унітарну державу та федерацію.
6. Порівняйте федерацію та конфедерацію.
7. Дайте визначення терміну «монархія», і які види її існують?
8. Порівняйте монархію та республіку.

Практичне завдання :

1. Зобразіть у вигляді схеми різновиди держав за формою державного правління.

Література:

1. Жуковський А., Субтельний О. Нариси історії України / Ред. Я. Грицак, О Романів. — Львів, 1992.
2. Зайцев О.Л. Основи правознавства. — Харків, 1998.
3. Загальна теорія держави і права. / За ред. В.В. Копейчикова. — К.: Юрінком Інтер, 1997. — 320 с.
4. Кириченко В.М. Правознавство: Модульний курс. — К.: ЦУЛ, 2007.-328 с.
5. Колпаков В. К. Адміністративне право України: Підручник. — К., 1999.
6. Коментар до Конституції України. Інститут законодавства Верховної Ради України. — 2-е вид., випр. і допов. — К., 1998. — 412 с.
7. Правознавство: Навч. посіб. — 2-ге вид., перероб. та доп./ В.І. Бобир, С.Е. Демський, А.М. Колодій та ін.; за ред. В.В. Копейчикова. — К.: “Юрінком Інтер”, 1999. — 704 с.
8. Правознавство: Навч. посіб. — 3-тє вид., перероб. та доп. / В.І. Бобир, С.Е. Демський, А.М. Колодій та ін.; за ред. В.В. Копейчикова. — К.: “Юрінком Інтер”, 2000. — 704 с.
9. Правознавство: Підручник/ Авт. кол.: Демський С.Е., Ковальський В.С., Колодій А.М. (керівник авт. кол.) та інші; За ред. В.В. Копейчикова.— К.: Юрінком Інтер, 2002. — 736 с.
- 10.Правознавство: Підручник/ Авт. кол.: Демський С.Е., Ковальський В.С., Колодій А.М. (керівник авт. кол.) та інші; За ред. В.В. Копейчикова, А. М. Колодія — К.: Юрінком Інтер, 2005. — 752 с.
- 11.Правознавство: Підручник/ Авт. кол.: Демський С.Е., Ковальський В.С., Колодій А.М. (керівник авт. кол.) та інші; За ред. В.В. Копейчикова, А. М. Колодія — К.: Юрінком Інтер, 2006. — 752 с.
- 12.Колодій А. М., Олійник А. Ю. Права людини і громадянина в Україні: Навч. посіб. — К.: Юрінком Інтер, 2003. — 336 с.

ТЕМА 2.

ОСНОВИ ТЕОРІЇ ПРАВА.

1. Поняття і ознаки права.
2. Право в системі соціальних норм.
3. Функції права.
4. Джерела (форми) права. Нормативно-правові акти як джерела права України.

Термінологічне завдання: джерела права; функції права; нормативно-правовий акт; правовий прецедент; правовий звичай; нормативно-правовий договір (угода).

Реферати:

1. Правосвідомість та правова культура.
2. Поняття, ознаки та види правової поведінки.

Контрольні запитання:

1. Назвіть ознаки права і дайте його визначення.
2. Дайте визначення поняття «функції права».
3. Які функції права вам відомі.
4. Охарактеризуйте елементи правової норми.

Література:

1. Бармак М., Бармак О. Основи правознавства. Для студента та абітурієнта. — Тернопіль.: “Підручники і посібники”, 1999.
3. Бобир В.І., Демський С.Е. Правознавство: Навчальний посібник. — К.: “Юрінком Інтер”, 1998.
4. Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2002. — №10: Місцеве самоврядування в Україні. — 448 с.
5. Гладун З. С., Кравчук М.В. Основи правознавства. — Тернопіль, 1999.

6. Гусарєв С.Д. Теорія держави та права. Альбом схем. — К., 1997.
7. Державно-правова реформа в Україні. Матеріали науково-практичної конференції. Листопад 1997 р. — К., 1997. — 420 с.
8. Державне будівництво: збірник нормативно-правових актів / За ред. М. І. Панова. — Кн. 1. — Харків: Гриф, 2002. — 576 с Державне будівництво: збірник нормативно-правових актів / За ред. М. І. Панова. — Кн. 2 — Харків: Гриф, 2002. — 416 с.
9. Довідник з прав людини. — К., 1995.
10. Жуковський А., Субтельний О. Нариси історії України / Ред. Я. Грицак, О Романів. — Львів, 1992.
11. Зайцев О.Л. Основи правознавства. — Харків, 1998.
12. Загальна теорія держави і права. / За ред. В.В. Копейчикова. — К.: Юрінком Інтер, 1997. — 320 с.
13. Кириченко В.М. Правознавство: Модульний курс. — К.: ЦУЛ, 2007.-328 с.

ТЕМА 3.

ОСНОВИ ПРАВОВОЇ ПОВЕДІНКИ ТА ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.

1. Поняття, види і причини правопорушень.
2. Юридичної відповідальність: поняття, принципи, види та мета.
3. Підстави настання юридичної відповідальності та звільнення від неї.

Термінологічне завдання: юридичні факти; правопорушення; проступок; юридична відповідальність.

Реферати:

1. Поняття правопорушення та їх види.
2. Підстави, зміни і припинення правовідносин.
3. Види юридичної відповідальності.

4. Законність і справедливість.

Контрольні запитання:

1. Що таке правопорушення і які ознаки воно має?
2. Які причини правопорушення ви знаєте?
3. Дайте загальну характеристику злочинів і проступків.
4. За якими ознаками правопорушення класифікують на види?
5. Дайте види юридичної відповідальності, назвіть її ознаки і види.
6. Що є підставами юридичної відповідальності?
7. Які наслідки зумовлює юридична відповідальність.

Література:

1. Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2002. — №10: Місцеве самоврядування в Україні. — 448 с.
2. Гусарєв С.Д. Теорія держави та права. Альбом схем. — К., 1997.
3. Державно-правова реформа в Україні. Матеріали науково-практичної конференції. Листопад 1997 р. — К., 1997. — 420 с.
4. Державне будівництво: збірник нормативно-правових актів / За ред. М. І. Панова. — Кн. 1. — Харків: Гриф, 2002. — 576 с
Державне будівництво: збірник нормативно-правових актів / За ред. М. І. Панова. — Кн. 2 — Харків: Гриф, 2002. — 416 с.
5. Кириченко В.М. Правознавство: Модульний курс. — К.: ЦУЛ, 2007.-328 с.
6. Правознавство: Навч. посіб. — 2-ге вид., перероб. та доп./ В.І. Бобир, С.Е. Демський, А.М. Колодій та ін.; за ред. В.В. Копейчикова. — К.: “Юрінком Інтер”, 1999. — 704 с.
7. Правознавство: Навч. посіб. — 3-тє вид., перероб. та доп. / В.І. Бобир, С.Е. Демський, А.М. Колодій та ін.; за ред. В.В. Копейчикова. — К.: “Юрінком Інтер”, 2000. — 704 с.

8. Правознавство: Підручник/ Авт. кол.: Демський С.Е., Ковальський В.С., Колодій А.М. (керівник авт. кол.) та інші; За ред. В.В. Копейчикова.— К.: Юрінком Інтер, 2002. — 736 с.
9. Суд, правоохоронні та правозахисні органи України. Навч посіб В С Ковальський (кер. авт кол.), В. Т Білоус, С Е. Демський та ін., Відп ред. Я Кондратьєв. — К. Юрінком Інтер, 2002. — 320 с.

ТЕМА 4.

ОСНОВИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА УКРАЇНИ.

1. Поняття, предмет, суб'єкти та об'єкти конституційного права.
2. Загальна характеристика Конституції України.
3. Конституційні права та обов'язки людини і громадянина, їх класифікація.
4. Громадянство України як елемент правового статусу.
5. Форми здійснення народного суверенітету. Безпосередня і представницька демократія.

Контрольні запитання:

1. Коли прийнята Конституція України?
2. Які покоління прав людини виділяють нуковці?
3. Як набувається громадянство України?

Реферати:

1. Політичні права громадян України.
2. Поняття та види референдумів.
3. Правовий статус Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Методичні вказівки:

Конституційне право є провідною галуззю правової системи України, основою для розвитку усіх інших галузей права. Тому його вивчення має особливо важливе значення. При підготовці до семінарського заняття студентам у першу чергу слід засвоїти структуру Конституції України та визначити предмет конституційно-правового регулювання. Особливу увагу слід звернути на інститут правового статусу особи та інститут державної влади.

Термінологічне завдання: конституційне право; конституція; верховенство права; права людини; громадянство; обов'язки; виборча система; вибори; референдум; вето; імпічмент; державна влада; державний прапор; державний герб; державний гімн; правовий статус особи.

Контрольні питання:

1. Здійсніть класифікацію основних прав людини.
2. Кому належить право законодавчої ініціативи в Україні?
3. Перерахуйте коло питань, які врегульовуються виключно законами України.
4. Які питання вирішуються виключно виключно референдумом і які питання не можуть виноситися на референдум?
5. Охарактеризуйте повноваження Верховної Ради України.
6. Які етапи включає виборчий процес? Охарактеризуйте кожен з них.
7. Порівняйте вибори і референдум.

Практичне завдання:

1. Особа без громадянства В. у день голосування звернулась до дільничної виборчої комісії з проханням видати їй бюлетені для голосування. Дільнична виборча комісія відмовила у видачі бюлетенів і дала роз'яснення В. з цього приводу.

Чи має право В. брати участь у виборах? Відповідь обґрунтуйте з посиланням на відповідну правову норму.

Чи законні дії дільничної виборчої комісії?

2. Кабінет Міністрів України прийняв розпорядження, що суперечить чинному законодавству. Який механізм відміни даного рішення?

Література:

1. Конституція незалежної України У 3 кн — Кн 1 Документи, коментарі, статті. — К., 1995.
2. Конституційні акти України 1917—1920 Невідомі конституції України. - К., 1992.
3. Конституційне право України / За ред. В. Ф. Погорілка. — К., 1999.
4. Конституційне право України (вид. 2-ге: переробл. і доповн.). / За ред. проф. В.Ф. Погорілка. — К., 2000. — 734 с.
5. Конституційне право України: Підручник для вищих навч. закладів / За ред. Ю. М. Тодики, В. С Журавського. — К., 2002.
6. Конституційне право України: Підручник для юрид. спец, вузів / За ред. В. Ф. Погорілка. — 4-те вид. — К., 2003.
7. Конституція України: Наук. - практ. коментар / Голова редкол. В. Я. Тацій та ін. — Х.; К., 2003.
8. Конституція України — основа подальшого розвитку законодавства. — К., 1997.
9. Конституція України — Основний Закон суспільства, держави, людини: Наук.-метод. рекомендації. — К., 1998.
10. Костюченко О. А. Конституційне право України: Навч. — метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. — К., 2001.
11. Кравченко В. В. Конституційне право України: Навч. посіб. — К., 2001.
12. Кравченко В. В. Конституційне право України у визначеннях та схемах: Навч. посіб. — К., 2002.
13. Кравченко В. В., Сербан Ф. І. Конституційне право України (тематичний словник термінів та визначень). — К., 1996.

14. Котюк В.О. Теорія права. — К.: Вентурі, 1996.

ТЕМА 5.

ОСНОВИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

1. Відносини, які регулюються цивільним правом. Учасники цивільних правовідносин.
2. Цивільна правоздатність і дієздатність фізичних осіб .
3. Юридична особа в цивільному праві.
4. Майнові права фізичних та юридичних осіб.
5. Право власності та його конституційний захист. Форми і види власності.
6. Інтелектуальна власність.

Реферати:

1. Система цивільного права України.
2. Правове регулювання представництва, доручення та довіреності в Україні.
3. Правове регулювання інституту спільної власності в Україні.
4. Порядок прийняття та оформлення спадщини за цивільним законодавством України.

Методичні вказівки:

Цивільне право України є галуззю приватного права України, що регулює майнові та особисті (немайнові) відносини. Ці відносини є найпоширенішими у суспільстві і тому дана галузь права охоплює надзвичайно велику кількість норм. Ключовим джерелом цивільного права виступає Цивільний кодекс України, побудований за пандектною системою. Тому для системного вивчення цивільного права України потрібно спочатку дослідити структуру, основні положення та новели Цивільного кодексу України.

Термінологічне завдання: цивільне право; цивільне законодавство; суб'єкти цивільних правовідносин; об'єкти цивільних правовідносин; зміст цивільних правовідносин; юридична особа; фізична особа; цивільна правоздатність; цивільна дієздатність; правочин; право володіння; право користування; право розпорядження; право інтелектуальної власності; зобов'язання; договір; договір купівлі—продажу; договір позики; договір майнового найму; спадщина; спадкова трансмісія; спадкова маса; заповіт; заповідальний відказ (відмова).

Контрольні питання:

1. Які відносини регулює Цивільний кодекс України.
2. Охарактеризуйте ознаки особистих немайнових прав.
3. Перерахуйте способи захисту цивільних прав, передбачені в Цивільному кодексі України.
4. Які особливості притаманні фізичним особам як суб'єктам цивільних правовідносин?
5. Які особливості притаманні юридичним особам як суб'єктам цивільних правовідносин?
6. Які форми власності закріплені законодавством України?
7. Охарактеризуйте право спільної власності.

Практичне завдання:

1. 16-річний К., отримавши стипендію, придбав радіоприймач. Батько К., дізнавшись про це, звернувся до магазину з вимогою забрати проданий його синові радіоприймач назад і повернути заплачені за нього гроші. Батькові К. було відмовлено в цьому, і він звернувся з позовною заявою до суду, поставивши вимогу про визнання даної угоди недійсною та присудження йому можливості отримувати стипендію сина, оскільки той нераціонально її використовує.

Охарактеризуйте дієздатність К.

Чи правомірні вимоги батька?

Яке рішення має прийняти суд?

2. Громадянин Б. продав громадянину В. двокімнатну квартиру, що знаходилась у його власності. Договір купівлі-продажу квартири був оформлений у простій письмовій формі.

Чи дотримано форму договору в даному випадку? Відповідь обґрунтуйте.

Які правові наслідки недотримання форми договору?

Які умови дійсності договорів Ви знаєте?

3. Після смерті громадянина М. залишилася дружина, син, який має дитину, двоє онуків, мати яких була дочкою М. і померла ще до смерті М.

Як буде розподілено майно між спадкоємцями у випадку коли заповіт не був складений?

Література:

1. Цивільне право. Загальна частина. / За ред. О. А. Підпригори, Д. В. Бобрової. — К.: “Вентурі”, 1995.
2. Цивільне право України. Книга 1. / За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. — К.: “Юрінком Інтер”, 1999.
3. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн. / О.В. Дзера (керівник авт. кол.), Д. В. Боброва, А. С. Довгерт та ін.; За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. — К.: Юрінком Інтер, 2002.
4. Цивільне право України. Академічний курс: Підруч.: У 2-х т. / За ред. Я. М. Шевченко. — К., 2003.
5. Цивільне право України: Підруч.: У 2-х кн. / За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. — К., 2004.
6. Цивільне право України: Підруч. У 2-х т. / За заг. ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. — К., 2004.

ТЕМА 6.

ОСНОВИ СІМЕЙНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

1. Поняття сім'ї.
2. Поняття шлюбу, умови та порядок його укладання.
3. Підстави та порядок розірвання шлюбу.
4. Особисті права та обов'язки подружжя.
5. Майнові права подружжя.
6. Взаємні права та обов'язки батьків і дітей.
7. Усиновлення, опіка, піклування, патронат.

Реферати:

1. Поняття, предмет і система сімейного права.
2. Особливості прийняття та структура Сімейного кодексу України.
3. Порядок та особливості укладення шлюбного договору.
4. Правовий режим спільної сумісної власності подружжя.
5. Права та обов'язки інших членів сім'ї та родичів.

Методичні вказівки:

Сім'я є первинним та основним осередком суспільства і тому сімейні правовідносини є одними з найпріоритетніших в Україні. Вони стосуються не лише правового статусу подружжя, а й правового становища дітей. Саме тому прийняття нового Сімейного кодексу України стало важливою віхою у розвитку правового регулювання сімейних правовідносин в Україні.

Враховуючи вищенаведене, студенти повинні засвоїти структуру Сімейного кодексу України, знати майнові і немайнові права та обов'язки подружжя, права та обов'язки батьків і дітей, і, особливо, способи захисту власних сімейних прав та прав дитини.

Термінологічне завдання: сімейне право; шлюб; сім'я; спільна сумісна власність; роздільне майно; шлюбний контракт; усиновлення (удочеріння); опіка; піклування; патронат; аліменти; акти цивільного стану.

Контрольні запитання:

1. Який шлюбний вік встановлено законодавством України для чоловіків та жінок?
2. Вкажіть випадки розірвання шлюбу державним органом реєстрації актів цивільного стану.
3. Визначте доцільність укладання шлюбного договору.
4. Порівняйте розірвання шлюбу та визнання його недійсним.
5. Порівняйте опіку та усиновлення.
6. Порівняйте опіку та патронат.
7. Які правові наслідки породжує усиновлення?
8. Перелічіть особисті немайнові права подружжя.

Практичне завдання:

1. Івано-Франківським міським відділом реєстрації актів цивільного стану зареєстровано шлюб між 15-річною Н., яка була на 5-му місяці вагітності, та 17-річним К. Батьки К. подали заяву до суду про визнання шлюбу недійсним. В судовому засіданні було встановлено, що рішення міськвиконкому про зниження шлюбного віку не було прийнято.

Яке рішення повинен прийняти суд?

Які підстави визнання шлюбу недійсним?

2. 53-річний Д. і 49-річна О. вирішили розлучитись. У них немає неповнолітніх дітей, а спору з приводу спільно нажитого ними майна не виникає.

Який порядок розірвання шлюбу в даному випадку?

Якщо б між громадянином Д. і громадянкою О. виник спір з приводу майна, то чи вплинуло б це на порядок розірвання шлюбу? Відповідь обґрунтуйте.

3. Громадянин В. звернувся до суду з позовом про розірвання шлюбу з громадянкою Р. При цьому на їх утриманні знаходилась дитина у віці 8 місяців. Р. згоди на розлучення не давала.

Чи мав право В. робити це?

Як в даному випадку повинен поступити суд? Відповідь обґрунтуйте.

Література:

1. Бармак М., Бармак О. Основи правознавства. Для студента та абітурієнта. — Тернопіль.: “Підручники і посібники”, 1999.
2. Бобир В.І., Демський С.Е. Правознавство: Навчальний посібник. — К.: “Юрінком Інтер”, 1998.
3. Європейська конвенція про здійснення прав дітей: міжнародний документ від 25.01.1996 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_135.
4. Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010 р. № 2398-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2398-17>.
5. Кожевнікова В. О. Правове регулювання укладення шлюбів громадянами України у державах Європейського Союзу та їх визнання в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х., 2010. 190 с.
6. Сімейне право України: підручник / Л. М. Баранова, В. І. Борисова, І. В. Жилінкова та ін.; за заг. ред. В. І. Борисової та І. В. Жилінкової. 4-те вид., переробл. і допов. Х.: Право, 2012. 322 с.

7. Сімейне право України: підручник / Т. В. Боднар, В. С. Гопанчук, О. В. Дзера та ін.; за заг. ред. Т. В. Боднар та О. В. Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2016. 520 с.

ТЕМА 7

ОСНОВИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ.

1. Поняття, ознаки та види кримінального правопорушення.
2. Поняття та склад злочину.
3. Стадії вчинення злочину. Співучасть у вчиненні злочину.
4. Кримінальне покарання: поняття та види.

Реферати:

1. Поняття і ознаки кримінального права.
3. Поняття та особливості кримінальної відповідальності.
4. Порівняльно-правовий аналіз понять “злочин” та “адміністративний проступок”.
5. Порівняльно-правовий аналіз адміністративної та кримінальної відповідальності.
6. Особливості призначення кримінальних покарань.

Методичні вказівки:

Законодавство України про кримінальне право України є охоронним (на відміну від інших галузей права та галузей законодавства, що переважно є регулятивними). Тому при вивченні особливостей законодавства України про кримінальне право України слід виділяти не його предмет правового регулювання, а предмет правової охорони. Особливу увагу слід звернути на відмінності, що існують між адміністративними стягненнями та

кримінальними покараннями, між адміністративною та кримінальною відповідальністю.

Термінологічне завдання: злочин; кримінальний проступок; співучасть; вина; покарання; крадіжка; грабїж; розбїй; кримінальна відповідальність.

Контрольні запитання:

1. Які види злочинів ви знаєте?
2. Порівняйте ознаки злочину та ознаки складу злочину.
3. Що таке співучасть?
4. Які стадії злочину передбачені Кримінальним кодексом України?
5. Розмежуйте поняття “крайня необхідність” та “необхідна оборона”.
6. Чим відрізняється адміністративний проступок від злочину?
7. Охарактеризуйте види умислу та необережності.
8. Вкажіть обтяжуючі та пом’якшуючі обставини вчинення злочину. Як вони впливають на визначення міри покарання за вчинений злочин?

Практичне завдання:

1. 24 вересня 2005 року громадянину К. виповнилось 14 років. Після святкування з друзями наступаючого дня народження він з хуліганських мотивів вбив громадянку О. Час скоєння злочину припав на 23 год. 30 хв. 23 вересня 2005 року.

Чи буде К. нести відповідальність за вбивство?

2. Йдучи з роботи, В. був підданий розбійному нападу з боку групи осіб. Намагаючись захиститись від нападу, громадянин В. застосував молоток, що знаходився в його наборі інструментів. Внаслідок цього один з нападників загинув, а інші отримали тілесні ушкодження.

Чи буде громадянин В. нести кримінальну відповідальність? Відповідь обґрунтуйте.

3. Громадянин Д., у якого в саду діти постійно зривали яблука, загородив сад колючим дротом, по якому провів електричний струм невеликої сили. На воротах Д. почепив застережний знак про небезпеку. Сусідка громадянина Д. випадково заплуталась на дротах і померла від тривалої дії електричного струму.

Чи є в діях Д. ознаки злочину?

Чи зміниться оцінка його дій, якщо двох дітей, які незаконно хотіли проникнути в сад, вбило струмом?

Література:

1. Бармак М., Бармак О. Основи правознавства. Для студента та абітурієнта. — Тернопіль.: “Підручники і посібники”, 1999.
1. Бобир В.І., Демський С.Е. Правознавство: Навчальний посібник. — К.: “Юрінком Інтер”, 1998.
2. Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2002. — №10: Місцеве самоврядування в Україні. — 448 с.
3. Гусарев С.Д. Теорія держави та права. Альбом схем. — К., 1997.
4. Державно-правова реформа в Україні. Матеріали науково-практичної конференції. Листопад 1997 р. — К., 1997. — 420 с.
5. Державне будівництво: збірник нормативно-правових актів / За ред. М. І. Панова. — Кн. 1. — Харків: Гриф, 2002. — 576 с
Державне будівництво: збірник нормативно-правових актів / За ред. М. І. Панова. — Кн. 2 — Харків: Гриф, 2002. — 416 с.
6. Кириченко В.М. Правознавство: Модульний курс. – К.: ЦУЛ, 2007.-328 с.

7. Правознавство: Навч. посіб. — 2-ге вид., перероб. та доп./ В.І. Бобир, С.Е. Демський, А.М. Колодій та ін.; за ред. В.В. Копейчикова. — К.: “Юрінком Інтер”, 1999. — 704 с.
8. Правознавство: Навч. посіб. — 3-тє вид., перероб. та доп. / В.І. Бобир, С.Е. Демський, А.М. Колодій та ін.; за ред. В.В. Копейчикова. — К.: “Юрінком Інтер”, 2000. — 704 с.
9. Правознавство: Підручник/ Авт. кол.: Демський С.Е., Ковальський В.С., Колодій А.М. (керівник авт. кол.) та інші; За ред. В.В. Копейчикова.— К.: Юрінком Інтер, 2002. — 736 с.

РОЗДІЛ 4.
ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ
КОНТРОЛЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ПРАВознавство”

1. Поняття і ознаки держави. Теорії походження держави.
2. Функції держави.
3. Характеристика історичних типів держави.
4. Характеристика форми держави (форми державного устрою, державного правління, державного режиму).
5. Механізм і апарат держави.
6. Поняття і сутність права.
7. Джерела права.
8. Поняття і елементи системи права.
9. Поняття, склад і види правопорушень.
10. Поняття і види юридичної відповідальності.
11. Конституційні права і свободи особи за Конституцією України.
12. Конституційні обов'язки громадян України.
13. Верховна Рада України — єдиний орган законодавчої влади в Україні.
14. Правовий статус народного депутата України.
15. Президент України — глава Української держави. Повноваження Президента України.
16. Виконавча влада в Україні. Кабінет Міністрів України як вищий орган державної виконавчої влади в Україні.
17. Загальна характеристика Цивільного кодексу України.
18. Цивільна правоздатність та цивільна дієздатність суб'єктів.
19. Поняття, ознаки і види юридичних осіб.
20. Право власності. Форми і види власності.
21. Поняття цивільно-правової угоди і цивільно-правового договору.

22. Договірні зобов'язання: купівля-продаж; майновий найм; позика; дарування; поставка.
23. Поняття спадщини. Місце і час відкриття спадщини.
24. Види спадкування. Спадкування за заповітом. Заповідальний відказ. Нотаріальне засвідчення заповітів.
25. Поняття шлюбу. Умови і порядок укладення шлюбу.
26. Порядок розірвання шлюбу.
27. Права і обов'язки подружжя.
28. Взаємні права і обов'язки батьків та дітей.
29. Порядок і умови встановлення опіки і піклування.
30. Правове регулювання усиновлення.
31. Законодавче закріплення права на працю.
32. Поняття, сторони і зміст трудового договору.
33. Форма трудового договору. Трудовий контракт.
34. Порядок і умови прийняття на роботу. Випробування при прийнятті на роботу.
35. Загальні підстави припинення трудового договору.
36. Порядок припинення трудового договору з ініціативи працівника.
37. Порядок припинення трудового договору з ініціативи власника чи уповноваженого ним органу. Додаткові підстави звільнення окремих категорій працівників з ініціативи власника або уповноваженого ним органу.
38. Робочий час і час відпочинку.
39. Поняття і види часу відпочинку.
40. Поняття, ознаки і склад адміністративного проступку.
41. Класифікація адміністративних проступків.
42. Поняття адміністративної відповідальності. Види адміністративних стягнень.
43. Кримінальне правопорушення, види. Поняття, ознаки і склад злочину.
44. Стадії вчинення злочину.

45. Співучасть у злочині.
46. Види кримінальних покарань.
47. Звільнення від кримінальної відповідальності.
48. Загальна характеристика Житлового кодексу України. Право громадян на житло і форми його реалізації.
49. Договір найму житлового приміщення.
50. Правове регулювання приватизації державного житлового фонду.
51. Загальна характеристика законодавства про охорону навколишнього природного середовища.
52. Екологічні права та обов'язки громадян.
53. Права та обов'язки власників природних ресурсів і природо користувачів. Червона книга України.
54. Загальна характеристика Земельного кодексу України.
55. Право власності на землю. Оренда землі. Порядок вирішення земельних спорів.
56. Поняття соціального забезпечення та соціального страхування.
57. Види пенсій за законодавством України
58. Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.
59. Соціальний захист ветеранів праці т інших громадян похилого віку.
60. Види соціальної допомоги сім'ям з дітьми.
61. Юридичні гарантії права на охорону здоров'я.

РОЗДІЛ 5.

ТЕСТИ

Тема 1 Основи теорії держави

1. Назвіть теорію, яка пов'язує виникнення держави із суспільною еволюцією: від сім'ї (родини) до громади і до держави:

1. теологічна;
2. патріархальна;
3. договірна;
4. гідравлічна

1. Назвіть теорію, яка причиною виникнення держави називає божественну волю:

1. теологічна;
2. патріархальна;
3. договірна;
4. гідравлічна

2. Назвіть теорію, що пов'язує походження держави із необхідністю організації іригаційних робіт:

1. теологічна;
2. патріархальна;
3. договірна;
4. гідравлічна

3. Назвіть теорію, що пов'язує походження держави із результатом суспільної угоди людей:

1. теологічна;
2. патріархальна;
3. договірна;
4. гідравлічна

4. Назвіть теорію, що пов'язує походження держави із результатом завоювання певних територій:

1. соціально-економічна;
2. насильницька;
3. психологічна;
4. органічна.

5. Назвіть теорію, що пов'язує походження держави із результатом появи приватної власності, виникнення майнової нерівності, поділу суспільства на класи:

1. соціально-економічна;
2. насильницька;
3. психологічна;
4. органічна.

6. Назвіть теорію, що пояснює походження держави із особливостей психіки людини, усвідомлення людьми необхідності певних моделей поведінки:

1. соціально-економічна;
2. насильницька;
3. психологічна;

4. органічна.
7. Назвіть теорію, що пояснює походження держави із закономірностей розвитку природи
  1. соціально-економічна;
  2. насильницька;
  3. психологічна;
  4. органічна.
8. У відповідях під якими номерами правильно названі причини утворення первісних держав:
  1. розвиток засобів масової інформації;
  2. поділ суспільства на соціальні групи з відмінними інтересами;
  3. поява комп'ютерів ;
  4. необхідність вирішення загальних для суспільства справ.
10. У відповідях під якими номерами правильно названі причини утворення первісних держав:
  1. розвиток засобів масової інформації;
  2. захист своєї соціальної організації від нападу;
  3. поява комп'ютерів ;
  4. завоювання інших народів та територій.
11. У відповідях під якими номерами правильно названі способи утворення сучасних держав:
  1. завоювання інших народів;
  2. розпаду держав;
  3. об'єднання держав;
  4. захист своєї держави
12. Організація політичної влади у суспільстві, яка забезпечує його цілісність, функціонування та розвиток шляхом управління та координації інтересів різних соціальних груп:
  1. механізм держави;
  2. держава;
  3. громадянське суспільство;
  4. демократія.
13. У відповідях під якими номерами правильно вказані ознаки держави:
  1. рівність членів суспільства;
  2. поширення влади на людей, що проживають на належній державі території;
  3. самоврядування;
  4. суверенітет.
14. Цілеспрямований вплив одного суб'єкта на поведінку іншого з метою підпорядкування:
  1. мораль;
  2. творчість;
  3. влада;
  4. суспільство.

15. Система засобів, які застосовуються суб'єктами політики для впорядкування суспільства шляхом підпорядкування поведінки суб'єкта загальним суспільним інтересам:

1. моральна влада;
2. релігійна влада;
3. політична влада;
4. економічна влада.

16. Система державних засобів, за допомогою яких поведінка учасників суспільних відносин підпорядковується загальним суспільним інтересам:

1. моральна влада;
2. релігійна влада;
3. державна влада;
4. економічна влада.

17. У відповідях під якими номерами правильно вказані типи держав за устроєм:

1. економічна;
2. федеративна;
3. політична;
4. унітарна.

18. У відповідях під якими номерами правильно вказані типи держав за формою правління:

1. економічна;
2. республіка;
3. політична;
4. монархія.

19. У відповідях під якими номерами правильно вказані типи держав за політичним режимом:

1. економічна;
2. демократична;
3. політична;
4. авторитарна.

20. У відповідях під якими номерами правильно вказані типи держав за політичним режимом:

1. економічна;
2. тоталітарна;
3. політична;
4. ліберальна

21. Основні напрями діяльності держави, які розкривають її соціальну сутність і спрямованість:

1. держава;
2. функції держави;
3. форма держави;
4. режим.

22. У відповідях під якими номерами правильно вказані функції держави за сферами суспільного життя:

1. основні;
  2. економічні;
  3. постійні;
  4. політичні;
23. У відповідях під якими номерами правильно вказані функції держави за соціальним значенням державної діяльності:
1. внутрішні;
  2. основні;
  3. зовнішні;
  4. неосновні
24. У відповідях під якими номерами правильно вказані види функцій держави за часом їх здійснення:
1. основні;
  2. постійні;
  3. неосновні;
  4. тимчасові
25. У відповідях під якими номерами правильно вказані види функцій держави за їх територіальною спрямованістю:
1. ідеологічні;
  2. внутрішні;
  3. основні;
  4. зовнішні
26. Система способів та засобів організації і здійснення державної влади:
1. державне правління;
  2. державний устрій;
  3. форма держави;
  4. державний режим.
27. Назвіть елементи форми держави:
1. державне правління;
  2. політична система;
  3. державний устрій;
  4. апарат держави.
28. Назвіть елементи форми держави
1. державний режим;
  2. політична система;
  3. державний устрій;
  4. апарат держави.
29. Як називається форма державного правління, при якій вища державна влада здійснюється
- виборним органом, що обирається населенням на певний строк:
1. республіка;
  2. монархія;
  3. демократія;
  4. конфедерація
30. У відповідях під якими номерами правильно вказані ознаки республіки:

1. джерелом влади є народ;
  2. глава держави здійснює владу одноособово та безстроково;
  3. відсутність політичної та юридичної відповідальності глави держави за результати здійснення влади;
  4. вища влада здійснюється виборним органом.
31. Спосіб поділу держави на частини, що відображає характер розподілу влади між нею та складовими частинами, центральними та місцевими органами:
1. державне правління;
  2. державний устрій;
  3. форма держави;
  4. державний режим.
32. Державний устрій, при якому складові частини держави не мають ознак державності, суверенітету
1. демократична держава;
  2. унітарна держава;
  3. авторитарна держава;
  4. сегментарна держава
33. У відповідях під якими номерами названі ознаки унітарної держави:
1. наявність політичної свідомості;
  2. наявність єдиної Конституції;
  3. наявність суб'єктів федерації;
  4. наявність єдиної системи органів законодавчої, виконавчої та судової влади.
34. Способи та засоби здійснення державної влади:
1. державне правління;
  2. державний устрій;
  3. форма держави;
  4. державний режим.
35. У відповідях під якими номерами правильно вказані види державного режиму:
1. ідеологічний;
  2. демократичний;
  3. економічний;
  4. тоталітарний
36. У відповідях під якими номерами названі ознаки демократичного режиму:
1. виборність вищих органів влади;
  2. контроль над засобами масової інформації;
  3. гарантованість правового статусу особи;
  4. відсутність політичного плюралізму.
37. У відповідях під якими номерами названі ознаки демократичного режиму:
1. змагальний характер формування вищих органів влади;
  2. контроль над засобами масової інформації;

3. політичне багатоманіття;
  4. відсутність політичного плюралізму.
38. Об'єднання держав з частковою передачею суверенних ознак:
1. конфедерація;
  2. автономія;
  3. міждержавна організація (об'єднання);
  4. федерація
39. Система державних органів, установ і підприємств, які здійснюють завдання та функції держави:
1. апарат держави;
  2. механізм держави;
  3. орган держави;
  4. держава
40. Назвіть елементи механізму держави:
1. політична партія;
  2. орган держави;
  3. державна установа;
  4. спортивна організація.
41. Назвіть елементи механізму держави:
1. політична партія;
  2. державне підприємство;
  3. державна установа;
  4. спортивна організація.
42. Система органів держави, що здійснюють її завдання та функції:
1. політична партія;
  2. орган держави;
  3. апарат держави;
  4. спортивна організація.
43. Назвіть елементи апарату держави:
1. державна установа;
  2. органи держави;
  3. політична партія;
  4. релігійна організація.
44. У відповідях під якими номерами правильно названі ознаки апарату держави:
1. веде боротьбу за владу в державі;
  2. функціонує як ієрархічна система органів;
  3. є громадянською організацією;
  4. складається з органів, які наділені державно-владними повноваженнями.
45. У відповідях під якими номерами правильно названі ознаки апарату держави:
1. веде боротьбу за владу в державі;
  2. утворює підсистеми органів (законодавчих, судових тощо);

3. є громадянською організацією;
4. для забезпечення владних повноважень використовує засоби управління та примусу.

46. У відповідях під якими номерами правильно названі ознаки органу держави:

1. є громадською організацією;
2. видає обов'язкові до виконання юридичні акти;
3. має юридично визначену форму та компетенцію;
4. здійснює економічні функції.

47. У відповідях під якими номерами правильно названі ознаки органу держави:

1. є громадською організацією;
2. наділений матеріальними засобами необхідними для здійснення повноважень;
3. наділений державно-владними повноваженнями;
4. здійснює економічні функції.

8. У відповідях під якими номерами правильно вказані види органів держави за місцем у системі державного апарату:

1. постійні;
2. вторинні;
3. колегіальні;
4. первинні.

49. У відповідях під якими номерами правильно вказані види органів держави за способом утворення:

1. вторинні;
2. виборні;
3. місцеві;
4. призначувальні.

50. У відповідях під якими номерами правильно вказані види органів держави за змістом або напрямом діяльності:

1. виборні органи;
2. органи законодавчої влади;
3. колегіальні;
4. органи виконавчої влади.

Тема 2 Основи теорії права

1. Належним чином взаємоузгоджені та угруповані принципи і норми позитивного права:

1. кодифікація;

2. система права;
  3. система законодавства;
  4. юридична техніка.
2. Обумовлена станом та характером суспільних відносин внутрішня будова системи права, яка виражає єдність, узгодженість норм принципів права, а також їх угруповання в інститути, галузі та інші системні утворення:
1. структура норми права;
  2. організація законодавства;
  3. структура системи права;
  4. кодифікація.
3. У відповідях під якими номерами правильно вказані ознаки системи права
1. обумовленість суспільними відносинами;
  2. наявність засобів громадського впливу;
  3. наявність первинного елементу норми права;
  4. наявність індивідуального правового припису.
4. У відповідях під якими номерами правильно вказані ознаки системи права
1. взаємоузгодженість норм права;
  2. наявність засобів громадського впливу;
  3. угруповання норм в інститути права;
  4. наявність індивідуального правового припису.
5. У відповідях під якими номерами правильно вказані ознаки системи права
1. наявність галузевої структури;
  2. наявність засобів громадського впливу;
  3. цілісність та стабільність;
  4. наявність індивідуального правового припису.
6. У відповідях під якими номерами правильно вказані ознаки системи права
1. можливість зміни під впливом потреб суспільства;
  2. наявність засобів громадського впливу;
  3. угруповання норм в галузі права;
  4. наявність індивідуального правового припису.
7. У відповідях під якими номерами правильно вказані елементи системи права:
1. нормативно-правовий припис;
  2. норма права;
  3. моральна норма;
  4. нормативно-правовий акт.
8. У відповідях під якими номерами правильно вказані підсистеми, що утворюють структуру системи права:
1. нормативно-правовий припис;
  2. інститут права;
  3. моральна норма;
  4. галузь права.

9. Назвіть види соціальних норм за способом їх утворення:
1. технічні норми;
  2. звичаєві норми;
  3. математичні норми;
  4. моральні норми.
10. Загальнообов'язкове правило поведінки, встановлене (санкціоноване) та забезпечене державою (державами) з метою регулювання, охорони та захисту суспільних відносин:
1. нормативно-правовий припис;
  2. норма права;
  3. індивідуальний припис;
  4. правомірна поведінка.
11. У відповідях під якими номерами правильно названі ознаки норми права:
1. виникає у свідомості особи;
  2. є загальнообов'язковою;
  3. має внутрішню будову (структуру);
  4. забезпечується суспільним впливом.
12. У відповідях під якими номерами правильно названі ознаки норми права:
1. виникає у свідомості особи;
  2. формується у вигляді прав та обов'язків;
  3. встановлюється державою;
  4. забезпечується суспільним впливом.
13. У відповідях під якими номерами правильно названі ознаки норми права:
1. виникає у свідомості особи;
  2. є формально визначеною за змістом;
  3. регулює невизначену кількість суспільних відносин;
  4. забезпечується суспільним впливом.
14. У відповідях під якими номерами правильно названі ознаки норми права:
1. виникає у свідомості особи;
  2. не вичерпує свою обов'язковість фактом застосування;
  3. забезпечується державою;
  4. забезпечується суспільним впливом.
15. Частина норми права, яка визначає умови, обставини її дії:
1. диспозиція;
  2. гіпотеза;
  3. санкція;
  4. заохочення.
16. Частина норми права, яка визначає права та обов'язки суб'єктів права, що виникають при наявності умов передбачених у гіпотезі:
1. диспозиція;
  2. гіпотеза;
  3. санкція;
  4. заохочення.
17. Частина норми права, яка визначає заходи примусу, що застосовуються при порушенні диспозиції:

1. диспозиція;
  2. гіпотеза;
  3. санкція;
  4. заохочення.
18. Назвіть елементи норми права:
1. модуль;
  2. гіпотеза;
  3. табу;
  4. санкція
19. Назвіть елементи норми права:
1. модуль;
  2. диспозиція;
  3. табу;
  4. санкція
20. Назвіть елементи норми права:
1. модуль;
  2. гіпотеза;
  3. табу;
  4. диспозиція
21. Назвіть елементи норми права:
1. абзац;
  2. дефініція;
  3. гіпотеза;
  4. преамбула
22. Назвіть елементи норми права:
1. абзац;
  2. дефініція;
  3. диспозиція;
  4. преамбула
23. Назвіть елементи норми права:
1. абзац;
  2. дефініція;
  3. санкція;
  4. преамбула
24. Вкажіть якого виду гіпотез не існує:
1. абсолютно-визначеної;
  2. бланкетної;
  3. складної;
  4. альтернативної
25. Вкажіть якого виду диспозиції не існує:
1. абсолютно-визначеної;
  2. бланкетної;
  3. відновлювальної;
  4. альтернативної
26. Назвіть види елементів норми права за складом:

1. загальні;
  2. прості;
  3. індивідуальні;
  4. конкретні
27. Назвіть види елементів норми права за складом:
1. загальні;
  2. складні;
  3. індивідуальні;
  4. конкретні
28. Назвіть види елементів норми права за ступенем визначеності:
1. загальні;
  2. абсолютно-визначені;
  3. індивідуальні;
  4. конкретні
29. Назвіть види елементів норми права за ступенем визначеності:
1. загальні;
  2. відносно-визначені;
  3. індивідуальні;
  4. конкретні
30. Назвіть види санкцій за способом охорони суспільних відносин:
1. загальні;
  2. відновлювані;
  3. індивідуальні;
  4. конкретні
31. Назвіть види санкцій за способом охорони суспільних відносин:
1. загальні;
  2. каральні;
  3. індивідуальні;
  4. конкретні
32. Назвіть види санкцій за способом охорони суспільних відносин:
1. загальні;
  2. штрафні;
  3. індивідуальні;
  4. конкретні
33. Належним чином угрупований комплекс нормативно-правових приписів, що містяться у законах:
1. система права;
  2. правова система;
  3. система законодавства;
  4. джерела права
34. У відповідях під якими номерами правильно вказані ознаки системи законодавства:
1. є системою правил-роз'яснення;
  2. є підсистемою системи нормативно-правових актів;

3. є системою індивідуальних приписів;
  4. має суб'єктивний характер.
35. У відповідях під якими номерами правильно вказані ознаки системи законодавства:
1. є системою правил-роз'яснення;
  2. первинним елементом є нормативно-правовий припис, об'єктивований у законах;
  3. є системою індивідуальних приписів;
  4. критерії угруповання нормативно-правових приписів є предмет і метод правового регулювання.
36. У відповідях під якими номерами правильно вказані структурні частини системи законодавства:
1. правило-роз'яснення;
  2. інститут законодавства;
  3. індивідуальний припис;
  4. галузь законодавства.
37. У відповідях під якими номерами правильно вказані основні межі дії нормативно-правового акта:
1. конституція;
  2. час;
  3. закон;
  4. простір.
38. У відповідях під якими номерами правильно вказані основні межі дії нормативно-правового акта:
1. конституція;
  2. коло суб'єктів (осіб);
  3. закон;
  4. предмет правового регулювання.
39. У відповідях під якими номерами правильно названі параметри дії нормативно-правового акту у часі:
1. набрання чинності;
  2. систематизація;
  3. зупинення чинності;
  4. преюдиція.
40. У відповідях під якими номерами правильно названі параметри дії нормативно-правового акту у часі:
1. напрям дії;
  2. систематизація;
  3. припинення чинності;
  4. преюдиція.
41. У відповідях під якими номерами правильно названі напрями дії нормативно-правових актів у часі:
1. проста;
  2. зворотна;

3. пряма;
  4. переживаюча
42. Дія нормативно-правових актів на правовідносини, які виникли після набрання ним чинності, а також на ті, що виникли до набрання ним чинності, але тривають (продовжують існувати) після набрання ним чинності:
1. зворотна дія;
  2. пряма дія;
  3. постійна дія;
  4. переживаюча дія.
43. Дія нормативно-правового акту на правовідносини, які виникли до набрання ним чинності, але з моменту виникнення цих правовідносин:
1. зворотна дія;
  2. пряма дія;
  3. постійна дія;
  4. переживаюча дія.
44. Дія нормативно-правового акту, на правовідносини, які виникли після набрання ним чинності; а на відносини, які виникли до набрання ним чинності і продовжують існувати може поширюватися дія попереднього нормативно-правового акту:
1. зворотна дія;
  2. пряма дія;
  3. постійна дія;
  4. переживаюча дія.
45. Правотворча діяльність по зведенню нормативно-правових приписів у єдину систему:
1. правотворчість;
  2. реалізація нормативно-правових принципів;
  3. систематизація нормативно-правових приписів;
  4. правозастосування.
46. У відповідях під якими номерами правильно названі основні способи систематизації:
1. облік нормативно-правових актів;
  2. застосування нормативно-правових приписів;
  3. інкорпорація;
  4. правотлумачення.
47. У відповідях під якими номерами правильно названі основні способи систематизації:
1. консолідація;
  2. застосування нормативно-правових приписів;
  3. кодифікація;
  4. правотлумачення
48. Спосіб систематизації, який полягає у зборі, зберіганні, підтриманні у контрольному стані нормативно-правових актів, а також створенні пошукової системи, яка необхідна для знаходження нормативно-правових приписів:
1. правотворчість;

2. реалізація нормативно-правових принципів;
  3. облік нормативно-правових актів;
  4. правозастосування.
49. Спосіб систематизації, який полягає в об'єднанні нормативно-правових приписів, за певним критерієм в єдиному збірнику, без зміни змісту:
1. правотворчість;
  2. реалізація нормативно-правових принципів;
  3. інкорпорація;
  4. правозастосування.
50. У відповідях під якими номерами правильно названі види офіційних інкорпоративних збірників України:
1. закон;
  2. Офіційний вісник України;
  3. Відомості Верховної Ради України;
  4. Цивільний кодекс України

Тема 3 Основи правової поведінки та юридичної відповідальності

1. Особистісно чи суспільно шкідливе або небезпечне винне протиправне діяння деліктоздатного суб'єкта, що є підставою застосування юридичної відповідальності:
1. правопорушення;
  2. правозастосування;
  3. право тлумачення;
  4. правомірна поведінка.
2. У відповідях під якими номерами правильно вказані ознаки правопорушень:
1. правомірне діяння;
  2. є суспільно корисним;
  3. вираженість у неправомірних діяннях суб'єкта;
  4. деліктоздатність суб'єкта.
3. У відповідях під якими номерами правильно вказані ознаки правопорушень:
1. правомірне діяння;
  2. є суспільно корисним;
  3. протиправність діянь;
  4. винність суб'єкта .
4. У відповідях під якими номерами правильно вказані ознаки правопорушень:
1. правомірне діяння;
  2. є суспільно корисним;
  3. суспільна шкідливість діянь;
  4. особистісна небезпечність діянь.

5. У відповідях під якими номерами правильно вказані ознаки правопорушень:

1. правомірне діяння;
2. є суспільно корисним;
3. особистісна шкідливість діянь;
4. суспільна небезпека діянь.

6. У відповідях під якими номерами правильно вказані ознаки правопорушень:

1. правомірне діяння;
2. є суспільно корисним;
3. караність;
4. деліктоздатність суб'єкта .

7. Конструкція, яка передбачає наявність ознак правопорушення, що є необхідними та достатніми для притягнення до юридичної відповідальності:

1. юридичний склад правомірної поведінки;
2. юридичний склад правопорушення;
3. юридичний склад конфлікту;
4. юридичний склад компромісу.

8. У відповідях під якими номерами правильно вказані елементи складу правопорушення:

1. об'єкт;
2. юридична відповідальність;
3. правомірна поведінка;
4. суб'єктивна сторона.

9. У відповідях під якими номерами правильно вказані елементи складу правопорушення:

1. суб'єкт;
2. юридична відповідальність;
3. моральна відповідальність;
4. об'єктивна сторона.

10. Яка юридична конструкція вказує на сукупність юридичних фактів, що є підставою юридичної відповідальності і визначають спосіб індивідуалізації покарання:

1. винність діяння суб'єкта;
2. вид правопорушення;
3. юридичний склад правопорушення;
4. юридична відповідальність.

11. Явища на пошкодження чи знищення яких спрямоване винне протиправне діяння:

1. суб'єкт правопорушень;
2. об'єкт правопорушень;

3. суб'єктивна сторона;
  4. об'єктивна сторона.
12. Фізична чи юридична деліктоздатна особа, яка вчинила правопорушення:
1. суб'єкт правопорушень;
  2. об'єкт правопорушень;
  3. суб'єктивна сторона;
  4. об'єктивна сторона.
13. У відповідях під якими номерами правильно вказані юридичні властивості суб'єктів правопорушення:
1. морально-психологічний стан особи;
  2. правоздатність;
  3. соціальні властивості об'єкта;
  4. деліктоздатність.
14. У відповідях під якими номерами правильно вказані юридичні властивості суб'єктів правопорушення:
1. морально-психологічний стан особи;
  2. дієздатність;
  3. соціальні властивості об'єкта;
  4. деліктоздатність.
15. Протиправне діяння, шкідливий чи небезпечний результат та причинний зв'язок між ними:
1. суб'єкт правопорушень;
  2. об'єкт правопорушень;
  3. суб'єктивна сторона;
  4. об'єктивна сторона.
16. У відповідях під якими номерами правильно вказані основні елементи об'єктивної сторони правопорушення:
1. правомірна поведінка;
  2. юридична відповідальність;
  3. протиправність діяння;
  4. суспільно-шкідливі наслідки.
17. У відповідях під якими номерами правильно вказані основні елементи об'єктивної сторони правопорушення:
1. правомірна поведінка;
  2. юридична відповідальність;
  3. суспільно небезпечні наслідки;
  4. причинний зв'язок між діянням та наслідками.
18. У відповідях під якими номерами правильно вказані основні елементи об'єктивної сторони правопорушення:
1. правомірна поведінка;
  2. юридична відповідальність;
  3. особистісно шкідливі наслідки;

4. причинний зв'язок між діянням та наслідками.
19. У відповідях під якими номерами правильно вказані основні елементи об'єктивної сторони правопорушення:
  1. правомірна поведінка;
  2. юридична відповідальність;
  3. особисто небезпечні наслідки;
  4. причинний зв'язок між діянням та наслідками.
20. У відповідях під якими номерами правильно вказані факультативні елементи об'єктивної сторони правопорушення:
  1. правомірна поведінка;
  2. юридична відповідальність;
  3. обставини;
  4. спосіб.
21. У відповідях під якими номерами правильно вказані факультативні елементи об'єктивної сторони правопорушення:
  1. правомірна поведінка;
  2. юридична відповідальність;
  3. місце;
  4. час.
22. Психічне ставлення суб'єкта до свого протиправного діяння та його негативних наслідків:
  1. суб'єкт правопорушень;
  2. об'єкт правопорушень;
  3. суб'єктивна сторона;
  4. об'єктивна сторона.
23. У відповідях під якими номерами правильно вказані основні елементи суб'єктивної сторони правопорушення:
  1. правомірна поведінка;
  2. юридична відповідальність;
  3. вина;
  4. злочин.
24. У відповідях під якими номерами правильно вказані факультативні елементи суб'єктивної сторони правопорушення:
  1. мета;
  2. мотив;
  3. вина;
  4. злочин.
25. У відповідях під якими номерами правильно вказані види форми вини:
  1. умисел;
  2. мета;
  3. мотив;
  4. необережність.
26. За якою формою вини особа, що вчинила правопорушення усвідомлює шкідливий або небезпечний характер свого діяння, передбачає настання небезпечних або шкідливих наслідків і бажає їх настання:

1. протиправна самонадіяність;
2. прямий умисел;
3. непрямий умисел;
4. протиправна недбалість.

27. За якою формою вини особа, що вчинила правопорушення усвідомлює шкідливий або небезпечний характер свого діяння, передбачає настання небезпечних або шкідливих наслідків і свідомо допускає їх настання:

1. протиправна самонадіяність;
2. прямий умисел;
3. непрямий умисел;
4. протиправна недбалість.

28. За якою формою вини особа, що вчинила правопорушення усвідомлює шкідливий або небезпечний характер свого діяння, передбачає настання небезпечних або шкідливих наслідків, але легковажно розраховує на їх відвернення:

1. протиправна самонадіяність;
2. прямий умисел;
3. непрямий умисел;
4. протиправна недбалість.

29. За якою формою вини особа, що вчинила правопорушення усвідомлює шкідливий або небезпечний характер свого діяння, але не передбачає настання шкідливих чи небезпечних наслідків, хоча повинна була і могла їх передбачити:

1. протиправна самонадіяність;
2. прямий умисел;
3. непрямий умисел;
4. протиправна недбалість.

30. У відповідях під якими номерами правильно вказані критерії щодо встановлення ступеня шкідливості чи небезпечності правопорушення:

1. моральна цінність об'єкта;
2. політична цінність об'єкта;
3. соціальна значимість об'єкта протиправних посягань;
4. розмір завданої шкоди.

31. У відповідях під якими номерами правильно вказані критерії щодо встановлення ступеня шкідливості чи небезпечності правопорушення:

1. моральна цінність об'єкта;
2. політична цінність об'єкта;
3. спосіб та місце вчинення протиправного діяння;
4. особистісні властивості правопорушника.

32. Передбачений нормативно-правовим приписом обов'язок правопорушника перенести негативні юридичні наслідки за вчинене правопорушення:

1. правомірна поведінка;
2. юридична відповідальність;

3. моральна відповідальність;
  4. політична відповідальність.
33. У відповідях під якими номерами правильно названі ознаки юридичної відповідальності:
1. передбачена у нормативно-правовому приписі;
  2. зафіксована у політичних деклараціях;
  3. оголошена у залі судового засідання;
  4. забезпечується державою.
34. У відповідях під якими номерами правильно названі ознаки юридичної відповідальності:
1. є обов'язком правопорушника перенести негативні наслідки;
  2. зафіксована у політичних деклараціях;
  3. оголошена у залі судового засідання;
  4. підставою її застосування є юридичний склад правопорушення.
35. У відповідях під якими номерами правильно названі ознаки юридичної відповідальності:
1. застосовується лише спеціально уповноваженим суб'єктом;
  2. зафіксована у політичних деклараціях;
  3. оголошена у залі судового засідання;
  4. є одним із засобів державного примусу.
36. У відповідях під якими номерами правильно названі ознаки юридичної відповідальності:
1. виконує охоронну функцію;
  2. зафіксована у політичних деклараціях;
  3. оголошена у залі судового засідання;
  4. виконує каральну функцію.
37. У відповідях під якими номерами правильно названі ознаки юридичної відповідальності:
1. виконує захисну функцію;
  2. зафіксована у політичних деклараціях;
  3. оголошена у залі судового засідання;
  4. виконує виховну функцію.
38. У відповідях під якими номерами правильно названа мета юридичної відповідальності:
1. побудова правової держави;
  2. забезпечення інститутів фізичних осіб;
  3. створення демократичного режиму;
  4. попередження правопорушення.
39. У відповідях під якими номерами правильно названа мета юридичної відповідальності:
1. побудова правової держави;
  2. забезпечення інтересів суспільства;
  3. створення демократичного режиму;
  4. забезпечення інтересів юридичних осіб.

40. У відповідях під якими номерами правильно названі функції юридичної відповідальності:

1. попереджувальна;
2. політична;
3. економічна;
4. каральна.

41. У відповідях під якими номерами правильно названі функції юридичної відповідальності:

1. захисна;
2. політична;
3. економічна;
4. виховна.

42. У відповідях під якими номерами правильно названі функції юридичної відповідальності:

1. превентивна (попереджувальна);
2. політична;
3. економічна;
4. виховна.

43. У відповідях під якими номерами правильно названі види юридичної відповідальності:

1. компенсаційна (відновлювальна);
2. політична;
3. економічна;
4. каральна.

44. У відповідях під якими номерами правильно названі принципи юридичної відповідальності:

1. політичності;
2. справедливості;
3. законності;
4. ідеологічності.

45. У відповідях під якими номерами правильно названі принципи юридичної відповідальності:

1. політичності;
2. гуманізму;
3. доцільності;
4. ідеологічності.

46. У відповідях під якими номерами правильно названі принципи юридичної відповідальності:

1. політичності;
2. невідворотності;
3. обґрунтованості;
4. ідеологічності.

47. У відповідях під якими номерами правильно названі принципи юридичної відповідальності:

1. політичності;

2. своєчасності;
  3. доцільності;
  4. ідеологічності.
48. У відповідях під якими номерами правильно названі види юридичної відповідальності:
1. кримінальна відповідальність;
  2. політична відповідальність;
  3. моральна відповідальність;
  4. цивільна відповідальність.
49. У відповідях під якими номерами правильно названі види юридичної відповідальності:
1. адміністративна відповідальність;
  2. політична відповідальність;
  3. моральна відповідальність;
  4. дисциплінарна відповідальність.
50. У відповідях під якими номерами правильно названі види юридичної відповідальності:
1. матеріальна відповідальність;
  2. політична відповідальність;
  3. моральна відповідальність;
  4. процесуальна відповідальність.

Тема 4 Основи конституційного права України

1. Вкажіть відносини, що становлять предмет конституційного права України як галузі права:
1. Відносини у сфері публічної адміністрації.
  2. Майнові відносини суб'єктів місцевого самоврядування.
  3. Відносини у сфері здійснення судової влади.
  4. Державно-політичні відносини владарювання.
  5. Відносини, що визначають державно-територіальний устрій.
2. Відносини у сфері діяльності органів державної влади є предметом :
1. Адміністративного права.
  2. Судового права.
  3. Парламентського права.
  4. Конституційного права.
  5. Муніципального права.
3. Назвіть відносини, що становлять предмет правового регулювання конституційного права України як галузі права:
1. Відносини управління;
  2. Особисті немайнові відносини;

3. Державно-політичні відносини владарювання;
  4. Відносини у сфері муніципального управління в Україні;
  5. Відносини у сфері фінансування виборів в Україні.
4. Державно-політичні відносини владарювання є предметом правового регулювання якої галузі права:
1. Конституційного права.
  2. Конституційного процесуального права.
  3. Адміністративного права.
  4. Кримінального права
  5. Фінансового права.
5. Конституційне право України відноситься до публічних галузей права, оскільки:
1. Його предметом є найважливіші суспільні відносини
  2. Має імперативний метод правового регулювання.
  3. Предмет правового регулювання цієї галузі пов'язаний із публічним здійсненням влади народу.
  4. Функції конституційного права поширюються на більшість суспільних відносин.
  5. Серед норм конституційного права виділяють норми-декларації.
6. Вкажіть метод правового регулювання, питома вага якого найбільша у конституційному праві України:
1. Диспозитивний.
  2. Імперативний
  3. Універсальний.
  4. Діалектичний.
  5. Соціологічний.
7. Чим пояснюється імперативний характер методу конституційного права України:
1. Характером відносин у конституційному праві.
  2. Змістом конституційно-правових відносин.
  3. Особливістю предмета правового регулювання конституційного права.
  4. Характером припису конституційно-правових норм.
  5. Правовою системою.
8. Вкажіть особливості прояву методів правового регулювання у конституційному праві України:
1. У конституційному праві України закріплено статуси органів державної влади, офіційних осіб та ін.
  2. Метод правового регулювання конституційного права єдиний – імперативний.

3. У конституційному праві співіснує метод загального нормування та детального регулювання.
  4. У конституційному праві в більшості використовуються Рішення Конституційного Суду України.
  5. У конституційному праві застосовується метод використання актів особливої юридичної сили і правової форми.
9. Вкажіть елементи системи конституційного права України як галузі права.
1. Конституційні права.
  2. Конституційно-правова відповідальність.
  3. Норми конституційного права.
  4. Гарантії конституційних прав і свобод.
  5. Конституційно-правові інститути.
10. Вкажіть елементи системи конституційного права України як галузі права:
1. Структура.
  2. Конституційно-правові норми.
  1. 3. Конституція України;
  3. Форми права;
  4. Конституційно-правові інститути.
11. Вкажіть кваліфікуючі ознаки норм конституційного права:
1. 1. Норми конституційного права наділені вищою, а деякі найвищою юридичною силою.
  2. 2. Кожна норма конституційного права має гіпотезу, диспозицію і санкцію.
  3. У нормах конституційного права свідомо виражена воля народу.
  4. Існує спеціальний механізм реалізації норм конституційного права.
  5. Норми конституційного права є найважливішими за характером вираженої в них волі народу.
12. Назвіть загальні ознаки норм конституційного права України:
1. Загальна обов'язковість.
  2. Класична структура норми.
  3. Наявність відповідальності за їх порушення.
  4. Вони є основою для норм інших галузей права.
  5. Вони спрямовані на охорону конституційного ладу.
13. Назвіть спеціальні ознаки норм конституційного права України:
1. Серед них є норми-принципи, норми-цілі.
  2. За способом регулювання більшість з них має імперативний характер.
  3. Мають особливу структуру.
  4. Мають підвищену стабільність.
  5. Санкціонуються державою.

14. Назвіть види інститутів конституційного права України:
1. Інститут власності.
  2. Парламентське право.
  3. Муніципальне право.
  4. Інститут глави держави.
  5. Інститут державної служби.
15. Генеральні інститути у конституційному праві України:
1. Інститут основ конституційного ладу України.
  2. Інститут глави держави.
  3. Інститут конституційно-правової відповідальності.
  4. Інститут державної влади.
  5. Інститут політичних прав.
16. Чим керувалася Верховна Рада України, приймаючи Конституцію України:
1. Конституцією УРСР 1978 р.
  2. Декларацією про державний суверенітет 1990 р.
  3. Актом проголошення незалежності України 1991 р.
  4. Загальноприйнятими демократичними принципами.
  5. Принципом верховенства права.
17. Назвіть ознаки Конституції України як Основного Закону:
1. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції.
  2. Закони повинні відповідати Конституції.
  3. Підзаконні нормативно-правові акти повинні відповідати Конституції.
  4. Конституція України має найвищу юридичну силу.
  5. Укладення міжнародних договорів на підставі Конституції України.
18. Назвіть причини появи нових Конституцій:
1. Поява нової держави.
  2. Волевиявлення парламентської коаліції.
  3. Зміна виборчої системи.
  4. Запровадження надзвичайного стану.
  5. Потреба у ліквідації політичної кризи у державі.
19. Який орган в Україні наділений правом виконувати функції установчої влади:
1. Конституційні Збори.
  2. Президент України.
  3. Верховна Рада України.
  4. Конституційний Суд України.
  5. Такого органу нема.

20. В чому суть Конституції:
1. Вона відображає потреби домінуючої частини населення.
  2. Вона повинна служити народу.
  3. Вона повинна служити владі.
  4. Вона закріплює суттєві інтереси людини і держави.
  5. Вона регулює суспільні відносини.
21. У Стародавньому Римі термін «конституція» вживався як:
1. Конкретне джерело права.
  2. Найменування актів церкви.
  3. Галузева категорія.
  4. Заголовок офіційних документів.
  5. Спосіб кодифікації законодавства.
22. У період середньовіччя термін «конституція» вживався як:
1. Найменування актів церкви.
  2. Галузева категорія.
  3. Назва статутів міст.
  4. Спосіб кодифікації законодавства.
  4. Синонім Основного Закону.
23. За формою Конституція – це завжди:
1. Законодавчий акт.
  2. Правовий акт.
  3. Соціальний акт.
  4. Установчий акт.
  5. Підзаконний акт.
24. Термін «*Lex fundamentalis*» був введений у науковий обіг:
1. У працях англійських політичних діячів.
  2. Внаслідок прийняття Конституції США.
  3. Шарлем Луї Монтеск'є.
  4. У працях французьких публіцистів-тираноборців.
  5. Дж. Локком.
25. За суттю і за змістом Конституція – це _____ акт:
1. Ідеологічний.
  2. Компромісний.
  3. Законний.
  4. Політичний.
  5. Соціальний.
26. Представники юридичної школи права розглядали Конституцію як:
1. Закон.
  2. Документ, що має особливе правове значення.
  3. Особливу норму.

4. Сукупність юридичних ідей.
  5. Набір правил політичної гри.
27. Представники політологічної школи права розглядали Конституцію як:
1. Закон.
  2. Документ, що має особливе правове значення.
  3. Особливу норму.
  4. Сукупність юридичних ідей.
  5. Документ політичного управління.
28. Вкажіть ознаки Конституції:
1. Установчий характер.
  2. Особливий предмет регулювання.
  3. Законодавчий акт.
  4. Закон, що має найвищу юридичну силу.
  5. Містить соціальну програму держави.
29. Назвіть функції Конституції:
1. Установча.
  2. Юридична.
  3. Демографічна.
  4. Історична.
  5. Ідеологічна.
30. В чому суть юридичної функції Конституції:
1. Закріплює існуючий стан суспільних відносин.
  2. Створює передумови для нових суспільних відносин.
  3. Конституція – регулятор суспільних відносин.
  4. Конституція містить ідеї певного спрямування.
  5. Конституція закріплює набір правил політичної гри.
31. В чому суть установчої функції Конституції:
1. Закріплює існуючий стан суспільних відносин.
  2. Створює передумови для нових суспільних відносин.
  3. Конституція – регулятор суспільних відносин.
  4. Конституція містить ідеї певного спрямування.
  5. Конституція закріплює набір правил політичної гри.
32. В чому суть ідеологічної функції Конституції:
1. Закріплює існуючий стан суспільних відносин.
  2. Створює передумови для нових суспільних відносин.
  3. Конституція – регулятор суспільних відносин.
  4. Конституція містить ідеї певного спрямування.
  5. Конституція закріплює набір правил політичної гри.

33. Відповідно до рішення Конституційного Суду України від 19.04.2001 р. те, що норми Конституції є нормами прямої дії означає, що:
1. Норми Конституції діють через бланкетні норми.
  2. Конституція діє незалежно від внесених до неї змін.
  3. Всі норми Конституції мають однакову юридичну силу.
  4. Норми Конституції застосовуються незалежно від того, чи прийнято на їх розвиток закони чи інші нормативно-правові акти.
  5. Норми Конституції повинні бути деталізовані нормами законів.
34. Підвищена ступінь стабільної Конституції України забезпечується:
1. Правовою охороною Конституції.
  2. Особливим порядком внесення змін до Конституції України.
  3. Особливим порядком прийняття Конституції України.
  4. Тлумаченням Конституції України.
  5. Конституційним наглядом.
35. Згідно з рішенням Конституційного Суду України від 02.06.1999 р. наявність у Конституції деталізованих положень негативно позначатиметься на:
1. Її стабільності.
  2. Правовій природі Конституції.
  3. Її офіційному тлумаченні.
  4. Процедурі внесення змін до неї.
  5. Основах конституційного ладу.
36. Який спосіб прийняття Конституції України передбачено Рішенням Конституційного Суду України від 05.10.2005 р.:
1. Всенародне голосування.
  2. Загальні Збори.
  3. Конституційні Збори.
  4. Конституційний референдум.
  5. Всеукраїнський референдум.
37. Якої мети досягається внаслідок здійснення заходів по правовій охороні Конституції України:
1. Забезпечення конституційної законності.
  2. Забезпечення верховенства Конституції.
  3. Здійснення конституційного контролю.
  4. Забезпечення заходів конституційної відповідальності.
  5. Встановлення конституційної відповідальності.
38. Назвіть нормативно-правові гарантії правової охорони Конституції України:
1. Діяльність Президента України.
  2. Офіційне тлумачення Конституції України.
  3. Конституційний контроль.

4. Конституційний нагляд.
  5. Діяльність Конституційного Суду України.
39. Назвіть організаційно-правові гарантії правової охорони Конституції:
1. Конституційний контроль.
  2. Діяльність Президента України.
  3. Діяльність Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
  4. Діяльність Конституційного Суду України.
  5. Конституційна відповідальність.
40. На який державний орган припадає найбільша питома вага у здійсненні конституційного контролю:
1. Президент України
  2. Конституційний Суд України.
  3. Верховна Рада України.
  4. Верховний Суд України.
  5. Кабінет Міністрів України.
41. Вкажіть засоби, за допомогою яких Президент України здійснює конституційний контроль:
1. Скасування актів Кабінету Міністрів України.
  2. Зупинення актів Кабінету Міністрів.
  3. Звернення до Конституційного Суду України.
  4. Зупинення дії нормативно-правових актів Автономної Республіки Крим.
  5. Накладення санкцій конституційно-правової відповідальності.
42. Назвіть види санкцій конституційно-правової відповідальності:
1. Зупинення судом рішень органів місцевого самоврядування з мотивів їх невідповідності Конституції України.
  2. Звільнення з посади.
  3. Дострокове припинення повноважень Верховної Ради України.
  4. Рішення Конституційного Суду України про неконституційність закону.
  5. Звернення до Конституційного Суду України.
43. Назвіть засоби конституційної відповідальності, що застосовують до фізичних осіб в Україні:
1. Вихід з громадянства.
  2. Втрата громадянства.
  3. Заборона членства у політичній партії.
  4. Скорочення терміну перебування в Україні.
  5. Обмеження політичних прав.

44. Які з названих є видами санкцій конституційно-правової відповідальності:

1. Визнання виборів недійсними.
2. Заборона діяльності політичної партії.
3. Вихід з громадянства.
4. Видворення за межі держави.
5. Втрата депутатського мандата.

45. Назвіть засоби конституційної відповідальності, які застосовують до посадових осіб:

1. Вихід з громадянства.
1. Втрата громадянства.
2. Заборона членства у політичній партії.
3. Скорочення терміну перебування в Україні.
4. Обмеження політичних прав.

46. Згідно із Законом України “Про Конституційний Суд України” від 16.10.1996 р “Конституційний Суд України – це _____ орган конституційної юрисдикції”

1. Єдиний.
2. Найвищий.
3. Основний.
4. Вищий.
5. Верховний.

47. Український народ – це:

1. Населення України.
2. Громадяни України всіх національностей.
3. Українці за етнічним походженням.
4. Українці за територіальним походженням.
5. Всі громадяни України, які народилися на її території.

48. **Які постулати охоплює конституційний лад держави:**

1. Людина.
2. Власність.
3. Суспільство.
4. Правова система.
5. Держава.

49. **За своїм змістом конституційний лад України визначає:**

1. Функції Конституції України.
2. Форму правління в Україні.
3. Відповідний характер суспільства.

4. Систему безпосереднього народовладдя.
5. Територіальний устрій України.

50. За своєю формою конституційний лад України уособлює:

1. Форму безпосереднього народовладдя.
2. Основи національної безпеки.
3. Форму держави.
4. Форму права.
5. Певний тип держави

Тема 5 Основи цивільного права України

1. Позначте відповідь, у якій правильно вказано зміст предмета цивільного права:

1. особисті немайнові відносини, що пов'язані з майновими, та суто особисті немайнові відносини;
2. особисті немайнові та майнові відносини;
3. відносини цивільного обігу;
4. відносини, що стосуються немайнових прав, що забезпечують природне існування та соціальне буття;
5. будь-які суспільні відносини.

2. Позначте відповідь, у якій правильно вказано, що визначає юридичну силу правових звичаїв :

1. поступаються лише Конституції;
2. поступаються лише актам цивільного законодавства;
3. поступаються лише договору;
4. поступаються договору, актам цивільного законодавства;
5. не поступаються;

3. Позначте відповідь, у якій правильно зазначено наслідки нездійснення особою своїх цивільних прав:

1. є підставою для їх анулювання;
2. не є підставою для їх припинення;
3. не є підставою для їх припинення, крім випадків, встановлених законодавством;
4. є підставою для відмови від них;
5. не є підставою для їх припинення, крім випадків, встановлених законом.

4. Позначте відповідь, у якій правильно вказано випадки, коли особа може бути звільнена від цивільного обов'язку або його виконання.:

1. встановлених договором або актами цивільного законодавства;
2. випадків законодавець не встановлює;

3. встановлених виключно Конституцією;
  4. встановлених виключно домовленістю сторін;
  5. встановлених виключно Цивільним кодексом України.
5. Позначте відповідь, у якій міститься найбільш повне визначення поняття „самозахист”..:
1. це застосування усіх засобів протидії;
  2. це застосування особою засобів протидії, які не заборонені законом та не суперечать моральним засадам суспільства;
  3. це застосування засобів протидії, які передбачені законом та не суперечать моральним засадам суспільства;
  4. це застосування засобів протидії, які не суперечать моральним засадам суспільства;
  5. ЦК України не дає визначення цьому поняттю.
6. Позначте відповідь, у якій найповніше розкривається зміст поняття „збитки”..:
1. втрати, яких особа зазнала у зв'язку зі знищенням або пошкодженням речі;
  2. витрати, які особа зробила для відновлення свого порушеного права;
  3. витрати, які особа мусить зробити для відновлення свого порушеного права;
  4. доходи, які особа могла б реально одержати за звичайних обставин, якщо її право не було порушене;
  5. усі перелічені варіанти.
7. Позначте відповідь, у якій правильно вказано з якого моменту у фізичної особи виникає цивільна правоздатність:
1. у момент її смерті;
  2. у момент досягнення 18 років;
  3. у момент її народження;
  4. у момент досягнення 16 років;
  5. у момент її реєстрації як суб'єкта підприємницької діяльності.
8. Людина як учасник цивільних відносин вважається _____
- 1 юридичною особою
  - 2 фізичною особою
  - 3 громадянином
  - 4 іноземцем
  - 5 особою без громадянства
9. Позначте відповідь, у якій правильно вказано з якого моменту у фізичної особи цивільна правоздатність припиняється:
1. у момент її смерті;
  2. у момент досягнення 18 років;
  3. у момент її народження;

4. у момент досягнення 16 років;
5. у момент її реєстрації як суб'єкта підприємницької діяльності.

10. Позначте відповідь, у якій правильно вказано слово, що пропущене у наведеному положенні: “Усі фізичні особи є _____у здатності мати цивільні права та обов'язки”?

1. вільними;
2. здатними;
3. обмеженими;
4. не рівними;
5. рівними.

11. Позначте відповідь, у якій правильно вказано слово, що пропущене у наведеному положенні: “Правочин, що обмежує можливість фізичної особи мати не заборонені законом цивільні права та обов'язки, є _____”?

1. нікчемним;
2. дійсним;
3. мнимим;
4. фіктивним;
5. удаваним.

12. Позначте відповідь, у якій правильно вказано словосполучення, що пропущене у наведеному положенні: “Правовий акт Президента України, органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб _____ можливість фізичної особи мати не заборонені законом цивільні права та обов'язки, крім випадків, коли таке обмеження передбачено Конституцією України”?

1. може обмежувати;
2. не може обмежувати;
3. може встановлювати;
4. не може встановлювати;
5. не може породжувати.

13. Позначте відповідь, у якій правильно зазначено з якого моменту юридична особа вважається створеною:

1. з дня подання установчих документів для реєстрації;
2. з дня її державної реєстрації;
3. з дня досягнення згоди щодо створення юридичної особи;
4. з дня опублікування оголошення в засобах масової інформації про створення юридичної особи;
5. з моменту підписання установчого договору.

14. Позначте відповідь, у якій правильно названо орган, який правомочний розглядати питання щодо відмови у державній реєстрації, а також зволікання

з її проведенням:

1. суд;
2. обласна державна адміністрація;
3. виконавчий комітет міської ради;
4. прокуратура;
5. податкова інспекція.

15. Позначте відповідь, у якій правильно назване словосполучення, що пропущене у наведеному законодавчому положенні: “Цивільна правоздатність юридичної особи може бути обмежена лише за _____”?

1. рішенням загальних зборів;
2. рішенням суду;
3. рішенням виконавчого органу місцевої ради;
4. розпорядженням органу виконавчої влади;
5. вироком суду.

16. Позначте відповідь, у якій правильно назване словосполучення, що пропущене у наведеному законодавчому положенні: “Найменування юридичної особи вказується в її установчих документах і вноситься до _____”?

1. статуту;
2. установчого договору;
3. реєстру;
4. єдиного державного реєстру;
5. кадастрового реєстру.

17. Позначте відповідь, у якій правильно назване словосполучення, що пропущене у наведеному законодавчому положенні: “Юридична особа _____ використовувати найменування іншої юридичної особи”?

1. має право;
2. може;
3. повинна;
4. не може;
5. не має права.

18. Позначте відповідь, у якій правильно назване словосполучення, що пропущене у наведеному законодавчому положенні: “Цивільна правоздатність юридичної особи виникає з моменту _____”?

1. створення;
2. виникнення;
3. подачі документів для реєстрації;
4. оголошення в засобах масової інформації про утворення юридичної особи

5. підписання установчого договору.

19. Позначте відповідь, у якій правильно назване словосполучення, що пропущене у наведеному законодавчому положенні: “Цивільна правоздатність юридичної особи припиняється з дня _____”?

1. внесення до єдиного державного реєстру запису про її перереєстрацію;
2. внесення до єдиного державного реєстру запису про її припинення;
3. внесення змін до установчих документів;
4. зміни місця знаходження юридичної особи;
5. оголошення її банкрутом.

20. Позначте відповідь, у якій правильно назване словосполучення, що пропущене у наведеному законодавчому положенні: “Юридична особа набуває цивільних прав та обов’язків і здійснює їх через _____, які діють відповідно до установчих документів та закону”?

1. уповноважених осіб;
2. представництва;
3. філії;
4. свої органи;
5. представників.

21. Позначте відповідь, у якій правильно назване словосполучення, що пропущене у наведеному законодавчому положенні: “Філії та представництва _____”?

1. є юридичними особами;
2. є окремими юридичними особами;
3. не є юридичними особами;
4. є структурними підрозділами юридичної особи;
5. є некомерційними юридичними особами.

22. Позначте відповідь, у якій правильно названо слово, що пропущене у наведеному законодавчому положенні: “Філії та представництва наділяються майном юридичної особи, що їх створила, і діють на підставі затвердженого нею _____”?

1. положення;
2. статуту;
3. установчого договору;
4. доручення;
5. типового положення.

23. Позначте відповідь, у якій правильно названо слово, що пропущене у наведеному законодавчому положенні: “Керівники філій та представництв призначаються юридичною особою і діють на підставі _____, що видається юридичною особою”?

1. доручення;

2. наказу;
3. розпорядження;
4. розпорядчого акта;
5. довіреності.

24. Позначте відповідь, у якій правильно назване слово, що пропущене у наведеному законодавчому положенні: “Особи, які створюють юридичну особу, несуть _____ відповідальність за зобов’язаннями, що виникли до її державної реєстрації”?

1. солідарну;
2. субсидіарну;
3. колективну;
4. самостійну;
5. часткову.

25. Позначте відповідь, у якій правильно назване словосполучення, що пропущене у наведеному законодавчому положенні: “Юридична особа є такою, що припинилася, з дня _____”?

1. оголошення рішення суду про визнання юридичної особи банкрутом;
2. внесення до єдиного державного реєстру запису про її припинення;
3. вступу в законну силу рішення суду про визнання юридичної особи банкрутом;
4. поміщення в газету оголошення про припинення юридичної особи;
5. повідомлення кредиторів про припинення юридичної особи.

26. Позначте відповідь, у якій правильно вказано підставу для ліквідації юридичної особи:

1. рішення учасників юридичної особи;
2. рішення органу управління юридичною особою, уповноваженого на це установчими зборами;
3. лист про доцільність ліквідації у зв’язку із важким матеріальним становищем;
4. припис прокурора;
5. рішення суду про визнання неправомірною державної реєстрації.

27. Позначте відповідь, у якій правильно вказано з яких мотивів може бути прийняте рішення про добровільну ліквідацію юридичної особи за рішенням її учасників:

1. у зв’язку із закінченням строку, на який передбачалося створення юридичної особи
2. у зв’язку із досягненням мети для якої було створено юридичну особу
3. у зв’язку із виконанням зобов’язань перед кредитором;
4. у зв’язку з прийняттям оферти;
5. у випадках передбачених внутрішніми документами.

28. Позначте відповідь, у якій правильно вказано відокремлений підрозділ юридичної особи, що не може бути юридичною особою за статусом:

1. підприємство;
2. філія;
3. товариство;
4. дочірнє підприємство;
5. кооператив.

29. Позначте відповідь, у якій правильно вказано вид юридичної особи, залежно від порядку її створення :

1. юридична особа приватного права
2. господарське товариство
3. кооператив
4. об'єднання громадян
5. виконавчий комітет

30. Позначте відповідь, у якій правильно вказано вид юридичної особи, залежно від мети створення:

1. комерційна;
2. концерн;
3. непідприємницька;
4. корпорація;
5. кооперативи.

31. Позначте відповідь, у якій правильно вказано вид припинення юридичної особи:

1. ліквідація;
2. реституція;
3. реквізиція;
4. конфіскація;
5. реалізація майна юридичної особи.

32. Цінні папери можуть існувати:

1. в матеріальній формі;
2. в документарній чи бездокументарній формі відповідно до закону;
3. виключно в документарній формі;
4. виключно у письмовій формі;
5. у формі обраній емітентом за погодженням з ДКЦПФР.

33. Яку групу цінних закріплено у Цивільному кодексі України?:

1. державні цінні папери;
2. товаророзпорядчі цінні папери;
3. документарні цінні папери;
4. цінні папери приватних корпорацій;
5. іноземні цінні папери.

34. Яку групу цінних закріплено у Цивільному кодексі України:
1. боргові цінні папери;
  2. цінні папери, пов'язані з нерухомістю;
  3. муніципальні цінні папери;
  4. майнові цінні папери;
  5. грошові цінні папери;
35. Відповідно до Цивільного кодексу України, при переході права на річ її складові частини:
1. можуть бути окремим об'єктом цивільних прав;
  2. не підлягають відокремленню;
  3. слідує за головною річчю, якщо інше не встановлено договором;
  4. можуть бути відокремлені у випадках, прямо передбачених законом;
  5. не можуть відокремлюватися, крім випадків, передбачених законом.
36. Річ є визначеною індивідуальними ознаками:
1. якщо права на неї підлягають державній реєстрації;
  2. якщо вона розташована на земельній ділянці і її переміщення є неможливим без знецінення та зміни їх призначення;
  3. якщо вона наділена тільки їй властивими ознаками, що відрізняють її з-поміж інших однорідних речей;
  4. яка призначена для обслуговування іншої речі;
  5. яка немає собі подібних серед інших речей матеріального світу.
37. Підприємство як єдиний майновий комплекс є:
1. рухомою річчю;
  2. нерухомістю;
  3. неспоживною річчю;
  4. суб'єктом цивільних прав;
  5. майновим правом особливого роду.
38. Відмова у державній реєстрації права на нерухомість:
1. може бути оскаржена до суду;
  2. не підлягає оскарженню;
  3. підлягає засвідченню у нотаріуса;
  4. може бути оскаржена до БТІ;
  5. може бути оскаржена до виконавчого комітету місцевої ради.
39. Майном як особливим об'єктом цивільних прав вважаються:
1. права інтелектуальної власності;
  2. майнові обов'язки;
  3. дії;
  4. послуги;
  5. результати творчої діяльності.

40. Підприємство як єдиний майновий комплекс є:

1. сукупністю рухомих та нерухомих речей;
2. основними та оборотними коштами;
3. майновою основою господарювання;
4. нерухомістю;
5. суб'єктом господарювання.

41. Вставте пропущене положення із законодавчого визначення цінного паперу: Цінним папером є документ встановленої форми з відповідними реквізитами, що посвідчує _____ і визначає взаємовідносини між особою, яка його випустила (видала), і власником та передбачає виконання зобов'язань згідно з умовами його випуску, а також можливість передачі прав, що впливають з цього документа, іншим особам:

1. корпоративне право;
2. грошове або інше майнове право;
3. право вимоги до емітента;
4. зобов'язальне право;
5. виключне право.

42. Права, посвідчені цінним папером, можуть належати:

1. добросовісному володільцю;
2. пред'явникові цінного паперу;
3. біржовому брокеру;
4. легітимованій особі;
5. особі, визначеній емітентом

43. Правочином є:

1. дія особи, спрямована на набуття, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків;
2. поведінка особи, спрямована на знищення чужого майна;
3. домовленість двох чи більше сторін, спрямована на встановлення, зміну чи припинення цивільних прав та обов'язків;
4. дія особи, спрямована на здійснення цивільних прав;
5. правомірний вчинок.

44. Особа, яка вчиняє правочин, повинна:

1. бути громадянином України;
2. мати необхідний обсяг цивільної дієздатності;
3. бути здоровою;
4. мати при собі паспорт;
5. бути суб'єктом підприємницької діяльності.

45. Недійсний правочин

1. не створює жодних правових наслідків;

2. не створює юридичних наслідків, крім тих, що пов'язані з його недійсністю;
  3. створює правові наслідки лише для осіб, які його вчинили;
  4. припиняє права та обов'язки особи, яка його вчинила;
  5. припиняє лише обов'язки особи, яка його вчинила.
46. У разі недійсності правочину:
1. усе отримане сторонами стягується в користь держави або територіальної громади;
  2. кожна із сторін зобов'язана повернути другій стороні у натурі все, що вона одержала на виконання цього правочину, а в разі неможливості такого повернення - відшкодувати вартість того, що одержано;
  3. кожна із сторін зобов'язана відшкодувати другій стороні заподіяну шкоду;
  4. боржник зобов'язаний відшкодувати заподіяну шкоду кредиторю;
  5. усе отримане сторонами стягується судом в користь територіальної громади.
47. Волевиявлення учасника правочину має бути:
1. вільним і відповідати його внутрішній волі;
  2. незалежним;
  3. власним;
  4. вираженим у письмовій формі;
  5. вираженим у письмовій формі і нотаріально посвідченим.
48. Правочин, що вчиняється батьками (усиновлювачами):
1. не може суперечити правам та інтересам їхніх малолітніх, неповнолітніх чи непрацездатних дітей;
  2. повинен укладатись у письмовій формі;
  3. не може укладатись без дозволу органів місцевого самоврядування;
  4. повинен укладатись у письмовій формі і посвідчуватись нотаріусом;
  5. не може вчинятись самостійно.
49. У разі недодержання сторонами вимоги закону про нотаріальне посвідчення договору такий договір є:
1. нікчемним;
  2. удаваним;
  3. неукладеним;
  4. незаконним;
  5. неправомірним.
50. Правочин, який підлягає обов'язковій державній реєстрації є вчиненим:
1. з моменту реєстрації нерухомого майна продавця;
  2. з моменту його державної реєстрації;

3. з моменту нотаріального посвідчення;
4. з моменту досягнення сторонами домовленості щодо усіх істотних умов правочину;
5. з моменту визнання його дійсним у судовому порядку.

Тема 6 Основи сімейного права України

1. Право на створення сім'ї має:

- 1). особа, яка досягла повноліття
- 2). особа, яка працевлаштована
- 3). особа, яка раніше не була одружена
- 4). особа, яка досягла шлюбного віку
- 5). особа, яка має стабільний дохід

2. До якого органу подається заява про реєстрацію шлюбу?

- 1). до органу місцевого самоврядування
- 2). до місцевої державної адміністрації
- 3). до суду
- 4). до органу реєстрації актів цивільного стану
- 5). до органу реєстрації актів громадянського стану

3. Регулювання сімейних відносин здійснюється на засадах:

- 1) надання переваги одному з подружжя чи дитині
- 2) урахування права на таємницю особистого життя їх учасників
- 3) максимально можливого урахування інтересів працездатних членів сім'ї
- 4) урахування інтересів держави
- 5) втручання держави у сімейне життя

4. Перешкодою до укладення шлюбу в Україні є:

- 1) наявність хронічного захворювання, яке спричиняє безплідність
- 2) засудження однієї з осіб, які бажають укласти шлюб, до позбавлення волі на строк більше трьох років
- 3) ухилення особами, які подали заяву про реєстрацію шлюбу, від процедури заручин
- 4) та обставина, що особи, які бажають укласти шлюб, є неповнорідними братом і сестрою
- 5) наявність на момент подання заяви про реєстрацію шлюбу більше двох попередніх шлюбів та розлучень

5. Об'єктами права спільної сумісної власності подружжя є:

- 1) будь-які речі, за винятком тих, щодо яких законодавством встановлено обмеження до їх цивільного обороту
- 2) кошти, одержані як відшкодування за пошкодження речі, яка належала дружині
- 3) страхові суми, одержані чоловіком за обов'язковим особистим страхуванням
- 4) будь-які речі, за винятком тих, які виключені з цивільного обороту
- 5) гонорар, одержаний за договором, який був укладений чоловіком від власного імені

6. В органах РАЦСу шлюб можна розірвати за заявою одного із подружжя за наявності однієї з таких умов:

- 1) у разі негідної поведінки у шлюбі іншого з подружжя
- 2) у випадку оголошення іншого з подружжя померлим
- 3) у разі визнання іншого з подружжя безвісно відсутнім
- 4) у разі вчинення іншим з подружжя щодо першого з них дій, що мають ознаки злочину

7. Правовими наслідками встановлення судом режиму окремого проживання подружжя є:

- 1) майно, набуте в майбутньому дружиною та чоловіком, не вважається набутим у шлюбі
- 2) дитина, народжена дружиною після спливу десяти місяців, не вважається такою, що походить від її чоловіка
- 3) після двох років роздільного проживання їх шлюб вважається припиненим
- 4) дружина, чоловік можуть усиновлювати дитину без згоди другого з подружжя

8. Позов про розірвання шлюбу може бути пред'явлений протягом вагітності дружини, зокрема, якщо:

- 1) один із подружжя вчинив протиправну поведінку, яка містить ознаки злочину, щодо другого з подружжя або дитини
- 2) один із подружжя засуджений до позбавлення волі за вчинення навмисного злочину
- 3) чоловік та жінка проживають окремо та припинили шлюбні стосунки

9. Згідно закону дружина має право на таку частку у спільному сумісному майні:

- 1) одна четверта всього майна
- 2) одна друга всього майна
- 3) одна третя всього майна
- 4) дві третини всього майна

10. До вимог про поділ майна, що є об'єктом спільної сумісної власності подружжя, шлюб між якими розірвано, застосовується такий строк позовної давності:

- 1) три роки
- 2) один рік
- 3) п'ять років
- 4) не обмежена строками

11. Які відносини регулює Сімейний кодекс України?

- 1) сімейні відносини між двоюрідними братами та сестрами, тіткою, дядьком та племінницею, племінником і між іншими родичами за походженням
- 2) сімейні особисті немайнові та майнові відносини між бабою, дідом, прадідом, прабабою та внуками, правнуками, рідними братами та сестрами, мачухою, вітчимою та падчеркою, пасинком
- 3) сімейні відносини між усіма повнорідними та неповнорідними родичами
- 4) майнові та особисті немайнові відносини
- 5) особисті немайнові відносини

12. Сімейний союз чоловіка і жінки, зареєстрований у державному органі реєстрації актів цивільного стану – це:

- 1) сім'я
- 2) шлюб
- 3) подружжя
- 4) первинний осередок суспільства
- 5) вінчання

13. Після спливу якого терміну від дня подання особами заяви про реєстрацію шлюбу за загальним правилом проводиться державна реєстрація шлюбу?

- 1) після спливу одного місяця
- 2) після спливу трьох місяців
- 3) після спливу двох місяців
- 4) після спливу шести місяців
- 5) після спливу десяти днів

14. Що може бути об'єктом права спільної сумісної власності подружжя?

- 1) майно, набуте дружиною або чоловіком на підставі договору дарування
- 2) майно, набуте дружиною або чоловіком до укладення шлюбу
- 3) заробітна плата, пенсія, стипендія, інші доходи одержані одним із подружжя і внесені до сімейного бюджету
- 4) речі, вилучені з цивільного обороту
- 5) майно, набуте дружиною або чоловіком в порядку спадкування

15. В органах РАЦСу шлюб можна розірвати за заявою одного із подружжя за наявності однієї з таких умов:

- 1) у разі смерті іншого з подружжя
- 2) у випадку оголошення іншого з подружжя померлим
- 3) у разі визнання іншого з подружжя недієздатним
- 4) у разі залишення іншим з подружжя сім'ї на строк більше 5 років

16. Абсолютно недійсним є шлюб:

- 1) зареєстрований з особою, яка вже перебуває у зареєстрованому шлюбі
- 2) між родичами прямої лінії споріднення
- 3) фіктивний шлюб
- 4) з особою, яка визнана недієздатною
- 5) між рідними братами і сестрами

17. Позов про розірвання шлюбу може бути пред'явлений протягом вагітності дружини, зокрема, якщо:

- 1) батьківство зачатої дитини визнане іншою особою
- 2) чоловік з'ясував, що він не в змозі мати дітей
- 3) чоловік заперечує проти народження дитини
- 4) запліднення дружини проведене з допомогою донора за згодою чоловіка, однак він передумав і заперечує проти народження дитини

18. Право дружини та чоловіка на особисту свободу означає, що вони:

- 1) мають право обирати, які обов'язки їх виконувати у шлюбі, які ні
- 2) мають право на вибір свого місця проживання
- 3) мають право вживати заходів щодо підтримання шлюбних відносин
- 4) мають право припинити шлюбні відносини

19. За яких умов сімейні відносини можуть бути врегульовані за домовленістю (договором) сторін?

- 1). якщо це передбачено звичаями національних меншин
- 2). на вимогу інших родичів
- 3). за рішенням суду
- 4). якщо це не суперечить вимогам Сімейного кодексу України, іншим законам та моральним засадам суспільства
- 5). якщо подружжя не задовольняє сімейне законодавство

20. Особистою приватною власністю чоловіка є:

- 1) заробітна плата, одержана ним і внесена на його особистий рахунок у банківську установу
- 2) речі для професійних занять, придбані за час шлюбу для чоловіка
- 3) борги, які виникли через безпідставне набуття чоловіком майна за рахунок іншої особи
- 4) виграш, який був одержаний за договором, що був укладений чоловіком в інтересах сім'ї

5) частка у майні, відповідно до розміру внеску, яка була придбана не лише за спільні кошти, а й за кошти, що належали чоловіку

Тема 7 Основи трудового права України

№ 1

Трудове право регулює трудові відносини

- 1) військовослужбовців збройних сил України
- 2) атестованих працівників органів Міністерства внутрішніх справ України
- 3) державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування
- 4) осіб, що відбувають покарання у виправно-трудовах установах
- 5) осіб, які уклали трудову угоду на виконання певної роботи
- 6) членів виробничих кооперативів

№ 2

Трудове право регулює трудові відносини

- 1) осіб, що відбувають покарання у виправно-трудовах установах
- 2) працівників державних підприємств, установ, організацій
- 3) атестованих працівників органів Міністерства внутрішніх справ України
- 4) осіб, які уклали трудову угоду на виконання певної роботи
- 5) військовослужбовців збройних сил України
- 6) членів виробничих кооперативів

№ 3

Трудове право регулює трудові відносини

- 1) атестованих працівників органів Міністерства внутрішніх справ України
- 2) військовослужбовців збройних сил України
- 3) осіб, що відбувають покарання у виправно-трудовах установах
- 4) осіб, що уклали трудовий договір з фізичною особою – роботодавцем
- 5) осіб, які уклали трудову угоду на виконання певної роботи
- 6) членів виробничих кооперативів

№ 4

Трудове право регулює трудові відносини

- 1) найманих працівників, які працюють на сезонних роботах
- 2) військовослужбовців збройних сил України
- 3) осіб, які уклали трудову угоду на виконання певної роботи
- 4) атестованих працівників органів Міністерства внутрішніх справ України
- 5) осіб, що відбувають покарання у виправно-трудовах установах
- 6) членів виробничих кооперативів

№ 5

Предметом трудового права України є

- 1) відносини з нарахування і виплати дивідендів акціонерам

- 2) відносини, що виникають у результаті укладення трудового договору
- 3) відносини оренди приміщень для розміщення цехів і відділів підприємства
- 4) відносини з управління підприємствами, установами, організаціями
- 5) відносини з нарахування соціальних платежів до відповідних фондів
- 6) відносини навчання з відривом від виробництва

№ 6

Предметом трудового права України є

- 1) відносини з нарахування і виплати дивідендів акціонерам
- 2) відносини оренди приміщень для розміщення цехів і відділів підприємства
- 3) відносини працевлаштування
- 4) відносини з управління підприємствами, установами, організаціями
- 5) відносини з нарахування соціальних платежів до відповідних фондів
- 6) відносини навчання з відривом від виробництва

№ 7

Предметом трудового права України є

- 1) відносини з нарахування і виплати дивідендів акціонерам
- 2) відносини з управління підприємствами, установами, організаціями
- 3) відносини оренди приміщень для розміщення цехів і відділів підприємства
- 4) відносини з приводу навчання на виробництві, підвищення кваліфікації та перекваліфікації
- 5) відносини з нарахування соціальних платежів до відповідних фондів
- 6) відносини навчання з відривом від виробництва

№ 8

Предметом трудового права України є

- 1) відносини оренди приміщень для розміщення цехів і відділів підприємства
- 2) відносини з управління підприємствами, установами, організаціями
- 3) відносини з нарахування і виплати дивідендів акціонерам
- 4) відносини з нарахування соціальних платежів до відповідних фондів
- 5) відносини соціального партнерства і встановлення умов праці
- 6) відносини навчання з відривом від виробництва

№ 9

Основними функціями трудового права України є

- 1) контролююча
- 2) відтворювальна
- 3) захисна
- 4) встановлююча
- 5) нормативна
- 6) оплатна

№ 10

Основними функціями трудового права України є

- 1) відтворювальна
- 2) контролююча
- 3) встановлююча
- 4) виробнича
- 5) нормативна
- 6) оплатна

№ 11

Основними функціями трудового права України є

- 1) контролююча
- 2) нормативна
- 3) відтворювальна
- 4) встановлююча
- 5) виховна
- 6) оплатна

№ 12

Основним інститутом в системі трудового права є

- 1) трудовий договір
- 2) трудові відносини
- 3) норми трудового права
- 4) трудова дієздатність
- 5) трудові гарантії
- 6) трудовий стаж

№ 13

Основним інститутом в системі трудового права є

- 1) трудові відносини
- 2) робочий час
- 3) трудова дієздатність
- 4) норми трудового права
- 5) трудові гарантії
- 6) трудовий стаж

№ 14

Основним інститутом в системі трудового права є

- 1) трудові відносини
- 2) трудова дієздатність
- 3) час відпочинку
- 4) норми трудового права
- 5) трудові гарантії
- 6) трудовий стаж

№ 15

Основним інститутом в системі трудового права є

- 1) трудові відносини
- 2) норми трудового права
- 3) трудова дієздатність
- 4) трудова дисципліна
- 5) трудові гарантії
- 6) трудовий стаж

№ 16

Основним інститутом в системі трудового права є

- 1) трудові відносини
- 2) норми трудового права
- 3) трудова дієздатність
- 4) трудові гарантії
- 5) охорона праці
- 6) трудовий стаж

№ 17

Основним інститутом в системі трудового права є

- 1) нагляд і контроль за дотриманням трудового законодавства
- 2) трудова дієздатність
- 3) трудові відносини
- 4) норми трудового права
- 5) трудові гарантії
- 6) трудовий стаж

№ 18

Суб'єктами індивідуально-трудових правовідносин є

- 1) працівник і профспілковий орган
- 2) працівник і роботодавець
- 3) роботодавець і профспілковий орган
- 4) роботодавець і трудовий колектив
- 5) працівник і трудовий колектив
- 6) наймач і роботодавець

№ 19

За загальним правилом учасником трудових правовідносин може бути особа, яка на момент укладення трудового договору досягла (*16*) років.

№ 20

Учасником трудових правовідносин є особа, яка досягла (*15*) років і уклала трудовий договір за згодою одного з батьків або особи, що його замінює.

№ 21

Фізична особа, яка надає працю іншій фізичній особі на підставі укладення трудового договору називається

- 1) роботонаймач
- 2) робітник
- 3) роботодавач
- 4) роботодавець
- 5) зайнята особа
- 6) службовець

№ 22

Юридична особа, яка надає працю фізичній особі на підставі укладення трудового договору називається

- 1) роботонаймач
- 2) служба працевлаштування
- 3) роботодавач
- 4) роботодавець
- 5) зайнята особа
- 6) центр зайнятості

№ 23

Основними принципами трудового права України є

- 1) систематизація та інкорпорація правових норм
- 2) обмеження сфери правового регулювання відносинами найманої праці
- 3) оптимальне поєднання централізованого і локального правового регулювання
- 4) забезпечення повної зайнятості та високої продуктивності праці
- 5) встановлення імперативної відповідальності за порушення дисципліни праці
- 6) створення додаткових умов працівникам для підприємницької діяльності

№ 24

Основними принципами трудового права України є

- 1) систематизація та інкорпорація правових норм
- 2) соціальне партнерство і договірне встановлення умов праці
- 3) забезпечення повної зайнятості та високої продуктивності праці
- 4) обмеження сфери правового регулювання відносинами найманої праці
- 5) встановлення імперативної відповідальності за порушення дисципліни праці
- 6) створення додаткових умов працівникам для підприємницької діяльності

№ 25

Основними принципами трудового права України є

- 1) забезпечення єдності і диференціації правового регулювання
- 2) систематизація та інкорпорація правових норм
- 3) створення додаткових умов працівникам для підприємницької діяльності

- 4) забезпечення повної зайнятості та високої продуктивності праці
- 5) оптимальне поєднання централізованого і локального правового регулювання
- 6) встановлення імперативної відповідальності за порушення дисципліни праці

№ 26

Основними принципами трудового права України є

- 1) створення додаткових умов працівникам для підприємницької діяльності
- 2) встановлення імперативної відповідальності за порушення дисципліни праці
- 3) забезпечення єдності і диференціації правового регулювання
- 4) систематизація та інкорпорація правових норм
- 5) забезпечення повної зайнятості та високої продуктивності праці
- 6) визнання незаконними умов договорів про працю, які погіршують правове становище працівників

№ 27

Основними принципами трудового права України є

- 1) створення додаткових умов працівникам для підприємницької діяльності
- 2) встановлення імперативної відповідальності за порушення дисципліни праці
- 3) систематизація та інкорпорація правових норм
- 4) забезпечення повної зайнятості та високої продуктивності праці
- 5) соціальне партнерство і договірне встановлення умов праці
- 6) визнання незаконними умов договорів про працю, які погіршують правове становище працівників

№ 28

Основними принципами трудового права України є

- 1) систематизація та інкорпорація правових норм
- 2) створення додаткових умов працівникам для підприємницької діяльності
- 3) встановлення імперативної відповідальності за порушення дисципліни праці
- 4) забезпечення єдності і диференціації правового регулювання
- 5) обмеження сфери правового регулювання відносинами найманої праці
- 6) забезпечення повної зайнятості та високої продуктивності праці

№ 29

Якщо за загальним правилом прийом на роботу осіб допускається з (*16*) років, то повна трудова правосуб'єктність фізичних осіб настає з досягненням ними (*18*) років.

№ 30

Головними суб'єктами трудових правовідносин є:

- 1) атестаційна комісія
- 2) роботодавець
- 3) КТС
- 4) працівник
- 5) примирна комісія
- 6) страйковий комітет

№ 31

До джерел трудового права України належать наступні закони

- 1) Про охорону праці
- 2) Про загальний військовий обов'язок і військову службу
- 3) Про вибори Президента України
- 4) Про охорону навколишнього природного середовища
- 5) Про зайнятість населення
- 6) Про оподаткування прибутку підприємств

№ 32

Сфера укладення колективного договору визначається:

- 1) розпорядженням державних органів
- 2) характером трудових правовідносин
- 3) Кодексом Законів про Працю України
- 4) підпорядкованістю підприємства, установи, організації
- 5) ініціативою, що виходить від однієї із сторін
- 6) галузевою підвідомчістю підприємства, установи, організації

№ 33

Додержання письмової форми трудового договору є обов'язковим;

- 1) під час укладення трудового договору з особою, звільненою у запас з військової служби;
- 2) під час укладення трудового договору з інвалідом;
- 3) для працівників, які працюють на умовах трудового договору у фермерському господарстві;
- 4) під час укладення трудового договору з роботодавцем, фізичною особою;
- 5) у випадках, коли роботодавець наполягає на укладенні трудового договору в письмовій формі;
- 6) у всіх випадках укладення трудового договору.

№ 34

Трудовий договір укладається як правило

- 1) в усній формі;
- 2) в письмовій формі;
- 3) у формі контракту;
- 4) визначеній правилами внутрішнього трудового розпорядку підприємства;
- 5) у формі визначеній в колективному договорі;
- 6) у типовій формі.

№ 35

Сфера застосування контракту визначається

- 1) угодою між працівником і роботодавцем;
- 2) колективним договором;
- 3) правилами внутрішнього трудового розпорядку;
- 4) законами України;
- 5) в договірному порядку;
- 6) Генеральною угодою

№ 36

Трудові книжки не ведуться на осіб:

- 1) які працюють на позабюджетні кошти;
- 2) які працюють за трудовим договором у підприємств, що не мають прав юридичної особи;
- 3) що не досягли 16р.;
- 4) позаштатних працівників, якщо вони підлягають державному соціальному страхуванню;
- 5) тимчасових працівників, які працюють менше одного місяця;
- 6) працівників, які працюють на підприємстві менше 5 днів.

№ 37

До трудової книжки не заносяться відомості.

- 1) про заохочення працівника;
- 2) про накладені на працівника стягнення;
- 3) про переведення працівника на іншу постійну роботу;
- 4) відомості про використані винаходи;
- 5) про дату народження працівника;
- 6) про премії, виплата яких має регулярний характер.

№ 38

На який строк може укладатися трудовий договір?

- 1) на час виконання певної роботи;
- 2) на строк який визначається за погодженням з відповідним виборним профспілковим органом;
- 3) на строк визначений працівником;
- 4) на строк, встановлений за погодженням між сторонами колективного договору;
- 5) на строк визначений роботодавцем;
- 6) на невизначений строк.

#16

№ 39

Контрактом не може бути....

- 1) змінено тривалості відпустки, порівняно із законом;
- 2) змінено режим робочого часу, порівняно із колективним договором і правилами внутрішнього трудового розпорядку;
- 3) змінено порядок розгляду індивідуальних трудових спорів;
- 4) встановлено додаткові підстави його дострокового припинення, не передбачені чинним законодавством;
- 5) встановлено додаткові гарантії працівникові на випадок його дострокового припинення з незалежних від працівника причин.

#3

№ 40

Забороняється укладати трудовий договір з неповнолітнім про роботу...

- 1) з важкими умовами праці;
- 2) на умовах ненормованого режиму робочого часу;
- 3) на умовах неповного робочого часу;
- 4) на підземних роботах;
- 5) в період канікул;
- 6) в період навчання.

№ 41

Підставами припинення трудового договору, що передбачені КЗпП України, є:

- 1) переведення на легшу роботу
- 2) нез'явлення на роботу протягом більш як двох місяців підряд внаслідок тимчасової непрацездатності
- 3) вчинення винних дій працівником, який виконує виховні функції
- 4) поновлення на роботі працівника, який раніше виконував цю роботу
- 5) невиконання працівником своїх трудових обов'язків
- 6) систематичне невиконання працівником без поважних причин обов'язків, покладених на нього трудовим договором або правилами внутрішнього трудового розпорядку, якщо до працівника раніше застосовувалися заходи дисциплінарного чи громадського стягнення

№ 42

Прогулом вважається:

- 1) відсутність працівника на робочому місці, без поважних причин протягом робочого дня
- 2) знаходження працівника на лікарняному більше 4-х місяців
- 3) відсутність працівника на робочому місці більше трьох годин сумарно протягом робочого дня
- 4) відсутність працівника на роботі протягом дня з поважних причин
- 5) запізнення працівника на роботу на одну годину
- 6) відсутність працівника на робочому місці, без поважних причин менше трьох годин

№ 43

В яких випадках, передбачених КЗпП України, роботодавець вправі розірвати трудовий договір:

- 1) раціоналізації робочих місць
- 2) винних дій працівника, який безпосередньо обслуговує грошові цінності, якщо ці дії дають підстави для втрати довір'я до нього з боку роботодавця
- 3) невиконання працівником норм виробітку
- 4) зміни підпорядкування підприємства
- 5) поновлення на роботі працівника, який раніше виконував цю роботу
- 6) відсутності працівника на робочому місці протягом робочого дня, з поважних причин

№ 44

Надурочними роботами вважаються роботи:

- 1) залучення до яких відбувається у вихідні та святкові дні
- 2) що виконуються на умовах сумісництва
- 3) понад нормальну тривалість робочого часу осіб, які працюють у режимі ненормованого робочого дня
- 4) які виконуються понад встановлену графіком тривалість зміни
- 5) що виконуються під час виконання громадських обов'язків
- 6) які виконуються в межах одного трудового договору і визначеної сторонами тривалості робочого часу

№ 45

Неповним робочим часом вважається:

- 1) час, протягом якого працівник виконує роботу за суміщенням
- 2) праця почергово у ранкову та вечірню зміну протягом тижня
- 3) поділ робочого дня на частини з тим, щоб загальна тривалість не перевищувала встановленої максимальної тривалості робочого дня
- 4) скорочення тривалості робочого дня без скорочення кількості робочих днів у тижні
- 5) залучення працівників до чергування у нічний час
- 6) скорочення тривалості робочого дня та кількості робочих днів протягом тижня

№ 46

Тривалість роботи працівника протягом доби відповідно до графіка чи розпорядку роботи – це:

- 1) робочий час
- 2) робочий тиждень
- 3) вахтовий метод організації робіт
- 4) робочий день
- 5) трудовий розпорядок
- 6) перерви спеціального призначення

№ 47

Які з перелічених днів не є святковими днями відповідно до КЗпП України?

- 1) 7 січня – Різдво Христове
  - 2) 23 лютого – День захисника вітчизни
  - 3) 8 березня – Міжнародний жіночий день
  - 4) 9 травня – День матері
  - 5) 28 червня – День Конституції України
  - 6) 24 серпня – День незалежності України
- #24

№ 48

Який нормативно-правовий акт України встановлює державні гарантії права на відпустки, визначає умови, тривалість і порядок надання їх працівникам для відновлення працездатності, зміцнення здоров'я, а також для виховання дітей, задоволення власних життєво важливих потреб та інтересів, всебічного розвитку особи?

- 1) Конституція України
- 2) Закон України «Про оплату праці»
- 3) Закон України «Про відпустки»
- 4) Закон України «Про охорону праці»
- 5) Трудовий кодекс України
- 6) Закон України «Про час відпочинку»

№ 49

Час, що знаходиться поза межами робочого часу і протягом якого працівник є вільним від виконання трудових обов'язків, у КЗпП України називається:

- 1) вільним від роботи часом
- 2) відпочинковим часом
- 3) неробочим часом
- 4) канікулярним часом
- 5) часом відпочинку
- 6) робочим часом

№ 50

Хто встановлює розмір мінімальної заробітної плати?

- 1) Верховна Рада України
- 2) Президент України
- 3) Кабінет Міністрів України
- 4) Міністерство праці та соціальної політики України
- 5) Прем'єр міністр України
- 6) Голова парламенту

Тема 8 Основи кримінального права України

№ 1 Завданням Кримінального кодексу України є:

- 1) охорону прав та законних інтересів фізичних і юридичних осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, а також швидке і повне розкриття злочинів, викриття винних та забезпечення правильного застосування закону з тим, щоб кожний, хто вчинив злочин, був притягнутий до відповідальності і жоден невинний не був покараний;
- 2) забезпечення виконання кримінального покарання з тим, щоб воно не тільки було карою за вчинений злочин, але виправляло та перевиховувало засуджених у дусі чесного ставлення до праці, точного виконання законів, відвертало вчинення нових злочинів як засудженими, так і іншими особами, а також сприяло викорененню злочинності;
- 3) правове забезпечення охорони прав і свобод людини і громадянина, власності, громадського порядку та громадської безпеки, довкілля, конституційного устрою України від протиправних посягань, забезпечення миру і безпеки людства, а також запобігання правопорушенням;
- 4) правове забезпечення охорони прав і свобод людини і громадянина, власності, громадського порядку та громадської безпеки, довкілля, конституційного устрою України від злочинних посягань, забезпечення миру і безпеки людства, а також запобігання злочинам;
- 5) визначення, які суспільно небезпечні діяння є злочинами, та які покарання застосовуються до осіб, що їх вчинили;
- 6) регулювання суспільних відносин, які виникають у процесі боротьби зі злочинністю;
- 7) встановлення правових основ попередження і боротьби зі злочинністю;
- 8) охорону правопорядку, визначення порядку провадження у кримінальних справах, забезпечення виконання покарання.

№ 2

Злочин визнається вчиненим на території України:

- 1) лише тоді, коли його було почато на території України;
- 2) лише тоді, коли його було закінчено на території України;
- 3) якщо його було почато і закінчено на території України;
- 4) якщо його було почато або закінчено на території України;
- 5) якщо його було почато і продовжено на території України;
- 6) лише тоді, коли його було закінчено або припинено на території України;
- 7) якщо його було і почато, і продовжено, і закінчено або припинено на території України;
- 8) якщо його було почато, продовжено, закінчено або припинено на території України;
- 9) жодна з наведених вище відповідей не є правильною.

№ 3

Злочин, вчинений у співучасті, визнається вчиненим на території України:

- 1) лише тоді, коли усі співучасники діяли на території України;

- 2) лише тоді, коли виконавець і хоча б один із співучасників діяли на території України;
- 3) якщо його виконавець або хоча б один із співучасників діяв на території України;
- 4) якщо його виконавець і не менше двох співучасників діяли на території України;
- 5) якщо його виконавець або не менше двох співучасників діяли на території України;
- 6) це питання чинним КК не врегульоване;
- 7) жодна з наведених вище відповідей не є правильною.

№ 4

Якщо громадянин України вчинив злочин за її межами і там зазнав за нього покарання:

- 1) він не може бути притягнений в Україні до кримінальної відповідальності за цей злочин;
- 2) він може бути притягнений в Україні до кримінальної відповідальності за цей злочин;
- 3) він притягається в Україні до кримінальної відповідальності за цей злочин;
- 4) він притягається в Україні до кримінальної відповідальності за цей злочин, але суд може пом'якшити призначене йому покарання;
- 5) він притягається в Україні до кримінальної відповідальності за цей злочин, але суд може звільнити його від відбування призначеного покарання;
- 6) питання про його кримінальну відповідальність в Україні вирішується у кожному конкретному випадку слідчим, прокурором, судом;
- 7) жодна з наведених вище відповідей не є правильною.

№ 5

Якщо особа без громадянства, що постійно проживає в Україні, вчинила злочин за її межами і там зазнала за нього покарання:

- 1) вона не може бути притягнена в Україні до кримінальної відповідальності за цей злочин;
- 2) вона може бути притягнена в Україні до кримінальної відповідальності за цей злочин;
- 3) вона притягається в Україні до кримінальної відповідальності за цей злочин;
- 4) він притягується в Україні до кримінальної відповідальності за цей злочин, але суд може пом'якшити призначене їй покарання;
- 5) вона притягується в Україні до кримінальної відповідальності за цей злочин, але суд може звільнити її від відбування призначеного покарання;
- 6) питання про його кримінальну відповідальність в Україні вирішується у кожному конкретному випадку слідчим, прокурором, судом;

7) жодна з наведених вище відповідей не є правильною.

№ 6

Кримінальний закон (закон про кримінальну відповідальність) набирає чинності:

- 1) з дня його оприлюднення в засобах масової інформації;
- 2) через сім днів після його підписання Президентом України;
- 3) через десять днів після його підписання Президентом України;
- 4) через десять днів після його реєстрації в Міністерстві юстиції України;
- 5) через десять днів після його оприлюднення;
- 6) через сім днів з дня його оприлюднення. Якщо інше не передбачено самим законом, але не раніше дня його опублікування;
- 7) через сім днів з дня його офіційного оприлюднення, якщо інше не передбачено самим законом, але не раніше дня його опублікування;
- 8) через десять днів з дня його офіційного оприлюднення, якщо інше не передбачено самим законом, але не раніше дня його опублікування;
- 9) жодна з наведених вище відповідей не є правильною.

№ 7

Згідно з чинним КК часом вчинення злочину визнається:

- 1) час вчинення особою передбаченої кримінальним законом (законом про кримінальну відповідальність) дії або бездіяльності;
- 2) час настання передбачених кримінальним законом (законом про кримінальну відповідальність) суспільно небезпечних наслідків;
- 3) час виникнення в особи наміру вчинити передбачену кримінальним законом (законом про кримінальну відповідальність) дію або бездіяльність;
- 4) час виникнення в особи умислу вчинити передбачену кримінальним законом (законом про кримінальну відповідальність) дію або бездіяльність;
- 5) час вчинення злочину чинний КК не визначає.

№ 8

Згідно із законодавчим його визначенням злочин – це:

- 1) сукупність передбачених кримінальним законом об'єктивних і суб'єктивних ознак, які визначають (характеризують) відповідне діяння як злочин;
- 2) передбачене КК або суспільно небезпечне діяння (дія або бездіяльність);
- 3) передбачене КК суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність);
- 4) передбачене КК або суспільно небезпечне чи винне діяння (дія або бездіяльність);
- 5) суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність);
- 6) передбачене КК суспільно небезпечне винне каране діяння (дія або бездіяльність);
- 7) передбачене КК або суспільно небезпечне чи винне або каране діяння (дія або

- бездіяльність);
- 8) передбачене кримінальним законом, що діяв на момент його вчинення, суспільно небезпечне умисне каране діяння (дія або бездіяльність) правосуб'єктної (деліктоздатної) згідно кримінального права фізичної особи;
- 9) передбачене КК суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом злочину;

№ 9

В якій відповіді названі ознаки злочину?

1. Об'єкт.
2. Предмет.
3. Об'єктивна сторона.
4. Суб'єкт
5. Суб'єктивна сторона.
6. Діяння (дія або бездіяльність).
7. Осудність.
8. Кримінальна протиправність.
9. У жодній з наведених вище відповідей ознака злочину не названа.

№ 10

В якій відповіді названі ознаки злочину?

1. Неправомірність.
2. Протиправність.
3. Наявність адміністративної преюдиції.
4. Мотив.
5. Мета.
6. Емоції.
7. Суспільна небезпека.
8. Винність
9. У жодній з наведених вище відповідей ознака злочину не названа.

№ 11

В якій відповіді названі ознаки злочину?

1. Час.
2. Місце.
3. Обстановка.
4. Спосіб.
5. Кримінальна протиправність.
6. Посягання,
7. Суспільна небезпека.

8. Суспільно небезпечні наслідки.
9. У жодній з наведених вище відповідей ознака злочину не названа.

№ 12

В якій відповіді названа ознака злочину?

1. Характер суспільної небезпеки.
2. Ступінь суспільної небезпеки.
3. Малозначність.
4. Винність.
5. Злочинний намір.
6. Анти суспільні переконання.
7. Небезпечний стан особи.
8. Небезпечність.
9. У жодній з наведених вище відповідей ознака злочину не названа.

№ 13

В якій відповіді названа законодавча ознака злочину?

1. За відомість.
2. Караність.
3. Судимість.
4. Співучасть.
5. Готування.
6. Необережність.
7. Пособництво.
8. Умисність.
9. У жодній з наведених вище відповідей ознака злочину не названа.

№ 14

Передбачене КК суспільно небезпечне діяння (дія або бездіяльність) є злочином лише тоді, якщо воно вчинене:

1. фізичною особою;
2. повнолітньою особою;
3. особою, яка досягла встановленого ним віку;
4. суб'єктом злочину;
5. громадянином України;
6. іноземцем;
7. особою без громадянства;
8. будь-якою особою;
9. особою, яка раніше притягалася до адміністративної відповідальності.

№ 15

Суспільна небезпека-це:

1. не ознака злочину;
2. не обов'язкова ознака злочину;
3. факультативна ознака злочину;

4. обов'язкова ознака будь-якого злочину;
5. обов'язкова ознака лише деяких злочинів;
6. обов'язкова ознака лише умисних злочинів;
7. обов'язкова ознака лише тяжких злочинів;
8. обов'язкова ознака лише особливо тяжких злочинів;
9. обов'язкова ознака лише злочинів проти основ національної безпеки України;

№ 16

Діяння {дія або бездіяльність} - це:

1. не ознака злочину;
2. не обов'язкова ознака злочину;
3. факультативна ознака злочину;
4. обов'язкова ознака будь-якого злочину;
5. обов'язкова ознака лише деяких злочинів;
6. обов'язкова ознака лише умисних злочинів;
7. обов'язкова ознака лише тяжких злочинів;
8. обов'язкова ознака лише особливо тяжких злочинів;
9. обов'язкова ознака лише злочинів проти основ національної безпеки України;

№ 17

Винність - це:

1. не ознака злочину;
2. не обов'язкова ознака злочину;
3. факультативна ознака злочину;
4. обов'язкова ознака будь-якого злочину;
5. обов'язкова ознака лише деяких злочинів;
6. обов'язкова ознака лише умисних злочинів;
7. обов'язкова ознака лише тяжких злочинів;
8. обов'язкова ознака лише особливо тяжких злочинів;
9. обов'язкова ознака лише злочинів проти основ національної безпеки України;

№ 18

Кримінальна протиправність - це:

1. не ознака злочину;
2. не обов'язкова ознака злочину;
3. факультативна ознака злочину;
4. обов'язкова ознака будь-якого злочину;
5. обов'язкова ознака лише деяких злочинів;
6. обов'язкова ознака лише умисних злочинів;
7. обов'язкова ознака лише тяжких злочинів;

8. обов'язкова ознака лише особливо тяжких злочинів;
9. обов'язкова ознака лише злочинів проти основ національної безпеки України;

№ 19

Чинний КК поділяє злочини залежно від ступеня їх тяжкості на:

1. малозначні злочини;
2. злочини, що не становлять суспільної небезпеки;
3. тяжкі злочини;
4. особливо тяжкі злочини;
5. злочини, що не становлять особливої суспільної небезпеки;
6. злочини особливої суспільної небезпеки;
7. злочини підвищеної суспільної небезпеки;
8. злочини невеликої тяжкості;
9. злочини середньої тяжкості;

№ 20

Згідно з чинним КК злочином середньої тяжкості є:

1. злочин, за який призначене покарання у виді позбавлення волі;
2. злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше одного року або інше, більш м'яке покарання;
3. злочин, за який призначене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше одного року або інше, більш м'яке покарання;
4. злочин, за який призначене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше двох років або інше, більш м'яке покарання;
5. злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше двох років або інше, більш м'яке покарання;
6. злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше трьох років;
7. злочин, за який призначене покарання у виді позбавлення волі на строк до трьох років;
8. злочин, за який призначене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше п'яти років;
9. злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше п'яти років;

№ 21

Згідно з чинним КК злочином, який не становить великої суспільної небезпеки, є :

1. злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше одного року або інше, більш м'яке покарання;
2. злочин, за який призначене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше одного року або інше, більш м'яке покарання;
3. злочин, за який призначене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше двох років або інше, більш м'яке покарання;
4. злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше двох років або інше, більш м'яке покарання;
5. злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше трьох років;
6. злочин, за який призначене покарання у виді позбавлення волі на строк до трьох років;
7. злочин, за який призначене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше п'яти років;
8. злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше п'яти років;
9. такого виду злочинів чинний КК не виділяє.

№ 22

Згідно з чинним КК злочином невеликої тяжкості є:

1. злочин, вчинений з необережності;
2. злочин, за який передбачене покарання, не пов'язане з позбавленням волі;
3. злочин, за який призначене покарання, не пов'язане з позбавленням волі;
4. злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі;
5. злочин, за який призначене покарання у виді позбавлення волі;
6. злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше одного року або інше, більш м'яке покарання;
7. злочин, за який призначене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше одного року або інше, більш м'яке покарання;
8. злочин, за який призначене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше двох років або інше, більш м'яке покарання;
9. злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше двох років або інше, більш м'яке покарання;

№ 23

Згідно з чинним КК менш тяжким злочином є:

1. злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше двох років або інше, більш м'яке покарання;
2. злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше трьох років;
3. злочин, за який призначене покарання у виді позбавлення волі на строк до трьох років;
4. злочин, за який призначене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше п'яти років;
5. злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше п'яти років;
6. злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше десяти років;
7. злочин, за який призначене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше десяти років;
8. злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк понад десять років;
9. такого виду злочинів чинний КК не виділяє.

№ 24

Згідно з чинним КК тяжким злочином є:

1. злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше двох років або інше, більш м'яке покарання;
2. злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше трьох років;
3. злочин, за який призначене покарання у виді позбавлення волі на строк до трьох років;
4. злочин, за який призначене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше п'яти років;
5. злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше п'яти років;
6. злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше десяти років;
7. злочин, за який призначене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше десяти років;

- років;
8. злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк понад десять років;
9. такого виду злочинів чинний КК не виділяє.

№ 25

Злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше 5 років, є:

1. злочином невеликої тяжкості;
2. злочином, що не становить великої суспільної небезпеки;
3. малозначним злочином;
4. злочином середньої тяжкості;
5. менш тяжким злочином;
6. тяжким злочином;
7. особливо тяжким злочином;
8. незначним злочином;
9. злочином, який не становить особливої суспільної небезпеки;

№ 26

Злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше 2 років або інше, більш м'яке покарання, є:

1. злочином невеликої тяжкості;
2. злочином, що не становить великої суспільної небезпеки;
3. малозначним злочином;
4. злочином середньої тяжкості;
5. менш тяжким злочином;
6. тяжким злочином;
7. особливо тяжким злочином;
8. незначним злочином;
9. злочином, який не становить особливої суспільної небезпеки.

№ 27

Злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк понад 10 років, є:

1. злочином невеликої тяжкості;
2. злочином, що не становить великої суспільної небезпеки;
3. малозначним злочином;
4. злочином середньої тяжкості;
5. менш тяжким злочином;
6. тяжким злочином;
7. особливо тяжким злочином;
8. незначним злочином;
9. злочином, який не становить особливої суспільної небезпеки.

№ 28

Злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше 2 років, є:

1. злочином невеликої тяжкості;
2. злочином, що не становить великої суспільної небезпеки;
3. малозначним злочином;
4. злочином середньої тяжкості;
5. менш тяжким злочином;
6. тяжким злочином;
7. особливо тяжким злочином;
8. незначним злочином;
9. злочином, який не становить особливої суспільної небезпеки.

№ 29

Злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше 10 років, є:

1. злочином невеликої тяжкості;
2. злочином, що не становить великої суспільної небезпеки;
3. малозначним злочином;
4. злочином середньої тяжкості;
5. менш тяжким злочином;
6. тяжким злочином;
7. особливо тяжким злочином;
8. незначним злочином;
9. злочином, який не становить особливої суспільної небезпеки.

№ 30

Злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк понад 5 років, але не більше 10 років, є:

1. злочином невеликої тяжкості;
2. злочином, що не становить великої суспільної небезпеки;
3. малозначним злочином;
4. злочином середньої тяжкості;
5. менш тяжким злочином;
6. тяжким злочином;
7. особливо тяжким злочином;
8. незначним злочином;
9. злочином, який не становить особливої суспільної небезпеки.

№ 31

Злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше одного року, є:

1. злочином невеликої тяжкості;
2. злочином, що не становить великої суспільної небезпеки;
3. малозначним злочином;
4. злочином середньої тяжкості;
5. менш тяжким злочином;
6. тяжким злочином;
7. особливо тяжким злочином;
8. незначним злочином;
9. злочином, який не становить особливої суспільної небезпеки.

№ 32

Злочинність-це:

1. не обліковані, не зареєстровані (приховані або приховувані) злочини;
2. відносно масове, історично мінливе, соціальне, суспільно-небезпечне, кримінально-правове явище, яке складається (включає в себе) із всієї сукупності злочинів, вчинених на певній території за відповідний період часу;
3. питома вага (доля, частка) і співвідношення різних груп (видів) вчинених злочинів, виділених (класифікованих) за тими чи іншими кримінально - правовими або кримінологічними критеріями, у їх загальному числі за певний період часу на відповідній території;
4. зміна стану, рівня, структури злочинності за той чи інший період часу на відповідній території;
5. виражена в абсолютних показниках (цифрах) уся кількість вчинених на певній території за відповідний період часу злочинів і осіб, які їх скоїли;
6. кількість вчинених на певній території за відповідний період часу злочинів і осіб, які їх скоїли, з розрахунку на ту чи іншу кількість населення;
7. кількість зареєстрованих на певній території за відповідний період часу злочинів;
8. кількість розкритих на певній території за відповідний період часу злочинів;
9. криміногенна обстановка (ситуація) на певній території за відповідний період часу.

№ 33

Об'єкт злочину – це (вказіть найбільш повну і точну відповідь):

- 1) суспільні відносини, яким не завжди злочином заподіюється шкода;
- 2) сукупність суспільних відносин, що охороняються законом;
- 3) конкретні суспільні відносини, що охороняються кримінальним законом і яким злочином заподіюється шкода;
- 4) суспільні відносини, що врегульовані кримінально-правовими нормами;

- 5) шкода, що заподіюється чи може бути заподіяна суспільним відносинам, що взяті під охорону кримінального закону;
- 6) поставлені під охорону кримінальним законом суспільні відносини, яким суспільно небезпечним діянням особи заподіюється або може бути заподіяна істотна шкода;
- 7) суспільні відносини, що виникають у процесі боротьби із злочинністю;
- 8) суспільні відносини, що виникають у зв'язку з вчиненням конкретного злочину, між державою і особою, яка вчинила злочин;
- 9) жодна з наведених вище відповідей не є правильною.

№ 34

Суб'єктами суспільних відносин можуть бути (вказіть найбільш повну і точну відповідь):

- 1) тільки держава;
- 2) тільки фізичні особи;
- 3) тільки юридичні особи;
- 4) держава і фізичні особи;
- 5) держава і юридичні особи;
- 6) фізичні і юридичні особи;
- 7) різні об'єднання громадян;
- 8) держава, різні об'єднання громадян, юридичні і фізичні особи;
- 9) жодна з наведених вище відповідей не є правильною.

№ 35

Предмет злочину – це (вказіть найбільш повну і точну відповідь):

- 1) речі матеріального світу;
- 2) цінності, що поставлені під охорону законом;
- 3) шкода, що заподіюється або може бути заподіяна суспільним відносинам, що взяті під охорону кримінальним законом;
- 4) те, на що направлено посягання, чому заподіюється або може бути заподіяна шкода;
- 5) структурний елемент охоронюваних кримінальним законом суспільних відносин, через вплив на який цим відносинам заподіюється або може бути заподіяна істотна шкода;
- 6) речі, процеси, явища, якими безпосередньо заподіюється або може бути заподіяна істотна шкода суспільним відносинам, що взяті під охорону кримінальним законом;
- 7) речі, процеси, явища, якими безпосередньо не заподіюється або не може бути заподіяна істотна шкода суспільним відносинам, що взяті під охорону кримінальним законом, але які полегшують вчинення злочину;
- 8) речі, процеси, явища, якими безпосередньо заподіюється або може бути заподіяна істотна шкода суспільним відносинам, що взяті під охорону кримінальним законом і які полегшують вчинення злочину;
- 9) жодна з наведених вище відповідей не є правильною.

№ 36

Знаряддя вчинення злочину – це:

- 1) речі матеріального світу;
- 2) цінності, що поставлені під охорону законом;
- 3) шкода, що заподіюється або може бути заподіяна суспільним відносинам, що взяті під охорону кримінальним законом;
- 4) те, на що направлено посягання, чому заподіюється або може бути заподіяна шкода;
- 5) структурний елемент, охоронюваних кримінальним законом, суспільних відносин, через вплив на який цим відносинам заподіюється або може бути заподіяна істотна шкода;
- 6) речі, процеси, явища, якими безпосередньо заподіюється або може бути заподіяна істотна шкода суспільним відносинам, що взяті під охорону кримінальним законом;
- 7) речі, процеси, явища, якими безпосередньо не заподіюється або не може бути заподіяна істотна шкода суспільним відносинам, що взяті під охорону кримінальним законом, але які полегшують вчинення злочину;
- 8) речі, процеси, явища, якими безпосередньо заподіюється або може бути заподіяна істотна шкода суспільним відносинам, що взяті під охорону кримінальним законом і які полегшують вчинення злочину;
- 9) жодна з наведених вище відповідей не є правильною.

№ 37

Засоби вчинення злочину – це:

- 1) речі матеріального світу;
- 2) цінності, що поставлені під охорону законом;
- 3) шкода, що заподіюється або може бути заподіяна суспільним відносинам, що взяті під охорону кримінальним законом;
- 4) те, на що направлено посягання, чому заподіюється або може бути заподіяна шкода;
- 5) структурний елемент, охоронюваних кримінальним законом, суспільних відносин, через вплив на який цим відносинам заподіюється або може бути заподіяна істотна шкода;
- 6) речі, процеси, явища, якими безпосередньо заподіюється або може бути заподіяна істотна шкода суспільним відносинам, що взяті під охорону кримінальним законом;
- 7) речі, процеси, явища, якими безпосередньо не заподіюється або не може бути заподіяна істотна шкода суспільним відносинам, що взяті під охорону кримінальним законом, але які полегшують вчинення злочину;
- 8) речі, процеси, явища, якими безпосередньо заподіюється або може бути заподіяна істотна шкода суспільним відносинам, що взяті під охорону кримінальним законом і які полегшують вчинення злочину;

9) жодна з наведених вище відповідей не є правильною.

№ 38

Об'єктивна сторона злочину це:

- 1) сукупність, передбачених кримінальним законом, внутрішніх ознак, що характеризують суспільно небезпечне діяння як злочин;
- 2) сукупність, передбачених кримінальним законом, зовнішніх і внутрішніх ознак, що характеризують суспільно небезпечне діяння як злочин;
- 3) зовнішня сторона злочину, що характеризується суспільно небезпечним (злочинним) діянням (дією або бездіяльністю), суспільно небезпечними (злочинними) наслідками, причинним зв'язком між злочинним діянням і злочинними наслідками, місцем, часом, обстановкою, способом і знаряддями, а також засобами вчинення злочину;
- 4) сукупність, передбачених кримінальним законом зовнішніх або внутрішніх ознак, що характеризують суспільно небезпечне діяння як злочин;
- 5) сукупність, передбачених кримінальним законом, спеціальних ознак, що характеризують суспільно небезпечне діяння як злочин;
- 6) сукупність, передбачених кримінальним законом, окремих ознак, що характеризують суспільно небезпечне діяння як злочин;
- 7) сукупність, передбачених особливих ознак, що характеризують суспільно небезпечне діяння як злочин;
- 8) сукупність, визначених ознак теорією кримінального права, спеціальних ознак, що характеризують суспільно небезпечне діяння як злочин;
- 9) жодна з наведених вище відповідей не є правильною.

№ 39

В якій відповіді названі всі ознаки об'єктивної сторони складу злочину?

1. Дія або бездіяльність.
2. Вина, мотив, мета.
3. Вина і осудність.
4. Час, місце, спосіб, знаряддя вчинення злочину.
5. Спосіб, знаряддя, обстановка вчинення злочину.
6. Злочинна бездіяльність
7. Злочинне діяння, причинний зв'язок між злочинним діянням та злочинними наслідками.
8. Злочинне діяння, злочинні наслідки, причинний зв'язок між злочинним діянням і злочинними наслідками час, місце, спосіб, знаряддя, засоби та обстановка вчинення злочину.
9. Злочинне діяння, злочинні наслідки, причинний зв'язок між злочинним діянням і злочинними наслідками, час, місце, спосіб вчинення злочину.

№ 40

Злочинні наслідки це:

- 1) зміни, що відбуваються у зовнішньому світі в результаті вчинення особою злочину;
- 2) це істотна шкода, що спричиняється в результаті вчинення злочинного діяння об'єкту кримінально-правової охорони;
- 3) те, на що направлено посягання, чому спричиняється або може бути спричинена шкода;
- 4) суспільні відносини, яким в одних випадках спричинюється істотна шкода, а в інших – ні;
- 5) структурний елемент, охоронюваних кримінальним законом, через вплив на який їм заподіюється або може заподіюватись істотна шкода;
- 6) речі, процеси, явища, якими безпосередньо заподіюється або може бути заподіяна істотна шкода суспільним відносинам, що взяті під охорону кримінальним законом;
- 7) речі матеріального світу, якими безпосередньо заподіюється або може бути заподіяна істотна шкода суспільним відносинам, що взяті під охорону кримінальним законом;
- 8) властивість (здатність) злочину заподіювати істотну шкоду або створювати загрозу її спричинення об'єктам кримінально-правової охорони;
- 9) жодна з наведених відповідей не є правильною.

№ 41

Причинний зв'язок це:

- 1) процес, що протікає в часі;
- 2) єдиний необхідний зв'язок між діянням і наслідками;
- 3) об'єктивний, внутрішньо закономірний існуючий зв'язок між злочинним діянням і злочинним наслідком, коли злочинне діяння передує в часі злочинному наслідку і викликає його настання;
- 4) головна так і побічна умова;
- 5) певна часова послідовність діяння і наслідків;
- 6) опосередкований і достатній зв'язок між злочинним діянням і злочинними наслідками;
- 7) достатній зв'язок між злочинним діянням і злочинними наслідками;
- 8) опосередкований і достатній зв'язок між злочинним діянням і злочинними наслідками;
- 9) жодна з наведених відповідей не є правильною.

№ 42

Згідно із законодавчим його визначенням суб'єкт злочину - це:

- 1) злочинець;
- 2) будь-яка особа (фізична чи юридична), що вчинила передбачене Кримінальним кодексом України (далі – КК) суспільно небезпечне діяння;
- 3) фізична особа;

- 4) фізична осудна особа;
- 5) фізична підсудна особа;
- 6) фізична осудна особа, яка досягла встановленого КК віку;
- 7) фізична підсудна особа, яка досягла встановленого КК віку;
- 8) фізична особа, яка вчинила злочин у віці, з якого відповідно до КК може наставати кримінальна відповідальність;
- 9) фізична осудна особа, яка вчинила злочин у віці, з якого відповідно до КК може наставати кримінальна відповідальність;

№ 43

За загальним правилом суб'єктом злочину визнається особа, яка до моменту вчинення передбаченого КК суспільно небезпечного діяння досягла:

- 1) 14 років;
- 2) 15 років;
- 3) 16 років;
- 4) 17 років;
- 5) 18 років;
- 6) 25 років;
- 7) чинним КК це питання не врегульоване;
- 8) це питання у кожному конкретному випадку вирішується слідчим, прокурором, судом.

№ 44

Особа злочинця - це:

- 1) фізична особа;
- 2) фізична осудна особа;
- 3) фізична підсудна особа;
- 4) фізична осудна особа, яка досягла встановленого КК віку;
- 5) фізична підсудна особа, яка досягла встановленого КК віку;
- 6) фізична особа, яка вчинила злочин у віці, з якого відповідно до КК може наставати кримінальна відповідальність;
- 7) фізична осудна особа, яка вчинила злочин у віці, з якого відповідно до КК може наставати кримінальна відповідальність;
- 8) фізична особа, що вчинила у віці, з якого може наставати кримінальна відповідальність, злочин, суб'єктом якого може бути лише певна особа;
- 9) сукупність усіх соціально значимих ознак (рис), які характеризують особу, що вчинила злочин, як людину (особистість).

№ 45

Суб'єктивна сторона складу злочину – це:

- 1) психічне відношення винної особи до дій, які вона вчиняє;
- 2) психічне ставлення особи до злочину і його наслідків;
- 3) внутрішня сторона складу злочину, яка визначає психічну діяльність особи під час вчинення злочину;
- 4) внутрішня сторона складу злочину, яка визначає ставлення особи до злочину;
- 5) внутрішня сторона складу злочину, яка характеризує винну особу;
- 6) внутрішня сторона складу злочину, тобто психічна діяльність особи, що відображає ставлення її свідомості до суспільно-небезпечного діяння, котре нею вчиняється;
- 7) внутрішня сторона складу злочину, що вивчає психічне ставлення волі особи до вчинюваного злочину;
- 8) внутрішній зміст злочинної поведінки винної особи;
- 9) внутрішня сторона складу злочину, яка характеризує психічну діяльність особи під час вчинення злочину через такі ознаки як вина, мотив, мета, емоції.

№ 46

Вкажіть відповідь, в якій названі усі ознаки суб'єктивної сторони складу злочину, які характеризують його внутрішню сторону:

- 1) вина і осудність;
- 2) вина, мотив і осудність;
- 3) вина, мета, мотив, емоції;
- 4) вина, мета і осудність;
- 5) вина, мотив і емоції;
- 6) вина, емоції, осудність;
- 7) вина, мотив, мета;
- 8) прямий умисел, непрямий умисел і необережність;
- 9) злочинна самовпевненість, недбалість.

№ 47

Вина це:

- 1) внутрішні спонукання, що лежать в основі діяльності людини;
- 2) внутрішня сторона складу злочину людини;
- 3) психічне ставлення особи до вчинюваної дії чи бездіяльності, передбаченої КК України, та її наслідків, виражене у формі умислу або необережності;
- 4) факультативна ознака суб'єктивної сторони складу злочину;
- 5) усвідомлене спонукання особи, яке викликає у неї рішучість вчинити суспільно небезпечне діяння;

- 6) уява про бажаний результат, досягти який бажає особа, вчиняючи злочин;
- 7) усвідомлена вольова поведінка особи під час вчинення злочину;
- 8) психічний стан особи, при якому вона усвідомлює значення своїх дій;
- 9) стан свідомості і волі особи під час вчинення суспільно небезпечного діяння.

№ 48

Вкажіть, у якому варіанті відповіді правильно вказані форми вини:

- 1) умисел і злочинна недбалість;
- 2) прямий умисел та непрямий умисел;
- 3) злочинна самовпевненість і непрямий умисел;
- 4) умисел і необережність;
- 5) необережність і випадок;
- 6) зухвалість і непередбачуваність;
- 7) злочинна завідомість і непрямий умисел;
- 8) прямий умисел і злочинна недбалість;
- 9) визначений умисел і необережність.

№ 49

Стадії вчинення злочину – це:

- 1) незакінчений злочин;
- 2) дії особи, безпосередньо спрямовані на вчинення злочину;
- 3) етапи розвитку умисного злочинного діяння, які розрізняються за характером вчинюваних особою дій (бездіяльності) і ступенем здійснення злочинного наміру;
- 4) розвиток об'єктивної сторони злочину, що складається з різнорідних дій, об'єднаних єдиним умислом;
- 5) перервані етапи вчинення злочину, за які можливе притягнення до кримінальної відповідальності;
- 6) етапи розвитку будь-якого злочинного діяння, які розрізняються за ступенем і характером здійснення злочинного наміру;
- 7) перервані етапи вчинення необережного злочину, за які можливе притягнення до кримінальної відповідальності;
- 8) етапи вчинення злочину;
- 9) етапи вчинення умисного злочину.

№ 50

Правовою підставою звільнення особи від кримінальної відповідальності є:

- 1) наказ міністра юстиції України;
- 2) рішення Ради національної безпеки України;
- 3) постанова Пленуму Верховного Суду України;

- 4) КК України;
- 5) постанова Верховної Ради України;
- 6) наказ Генерального прокурора України;
- 7) рішення Європейського суду з прав людини;
- 8) закон України про амністію.

РОЗДІЛ 6.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

НОРМАТИВНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Декларація про державний суверенітет України: Прийнята Верховною Радою Української РСР 16 липня 1990 р. К.: Україна, 1991. 8 с.
2. Акт проголошення незалежності України: Прийнятий Верховною Радою України 24 серпня 1991 р. Відомості Верховної Ради Української РСР. 1991. № 38. Ст. 502.
3. Закон України «Про правонаступництво України» від 12 вересня 1991 р. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 46. Ст. 617.
4. Декларація прав національностей України: Прийнята Верховною Радою України 1 листопада 1991 р. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 53. Ст. 799.
5. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. — К.: Юрінком, 1996. — 80 с.
6. Бюджетний кодекс України.
7. Господарський кодекс України.
8. Господарський процесуальний кодекс України.
9. Житловий кодекс України.
10. Земельний кодекс України.
11. Кримінальний кодекс України.

12. Кримінально-процесуальний кодекс України.
13. Кодекс законів про працю України.
14. Кодекс України про адміністративні правопорушення.
15. Кодекс адміністративного судочинства України.
16. Сімейний кодекс України.
17. Цивільний кодекс України.
18. Цивільний процесуальний кодекс України.
19. Про Верховну Раду Автономної Республіки Крим: Закон України від 10 лютого 1998 р. // Відомості Верховної Ради України. 1998. — № 29. — Ст. 191.
20. Про Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим: Закон України від 2 березня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2000. — № 21. — Ст. 158.
21. Про державну службу: Закон України від 16 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 52. — Ст. 490; 1995. — № 34. — Ст. 268.
22. Про винесення на всенародне обговорення проекту Закону України «Про внесення змін до Конституції України»: Указ Президента України від 6 березня 2003 р. // Урядовий кур'єр. — 2003. — 7 березня.
23. Про внесення змін до Конституції України: проект Закону України// Урядовий кур'єр. — 2003. — 7 березня.
24. Закон України «Про громадянство України». Прийнятий 18 січня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 4. — Ст. 65.
25. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 47 — Ст. 256.
26. Про правовий статус іноземців: Закон України від 4 лютого 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 23. — Ст. 162.
27. Про біженців: Закон України від 21 червня 2001 р. // Голос України. — 2001. — 31 липня.

28. Закон України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України» від 21 січня 1994 р. // *Голос України*. — 1994. — 1 квітня. Закон Української РСР «Про свободу совісті та релігійні організації» Прийнятий 23 квітня 1991 р. // *Відомості Верховної Ради України*. — 1991. — № 25. — Ст. 283.
29. Закон України «Про органи і служби у справах неповнолітніх та спеціальні установи для неповнолітніх» від 24 січня 1995 р. // *Відомості Верховної Ради України*. — 1995. — № 6. — Ст. 35.
30. Закон України «Про національні меншини в Україні» від 25 червня 1992 р. // *Відомості Верховної Ради України*. — 1992. — № 36. — Ст. 529.
31. Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу»: Прийнятий 25 березня 1992 р. // *Відомості Верховної Ради України*. — 1992. — № 27. — Ст. 385.
32. Закон України «Про об'єднання громадян»: Прийнятий 16 червня 1992 р. // *Відомості Верховної Ради України*. — 1992. — № 34. — Ст. 504.
33. Про вибори народних депутатів України: Закон України від 18 жовтня 2001 р. // *Урядовий кур'єр*, 2001 р. — № 201 — 202. — 2 листопада.
34. Про вибори народних депутатів України: Закон України від від 25.03.2004 № 1665-IV.
35. Про всеукраїнський та місцевий референдуми: Закон України від 3 липня 1991 р. // *Відомості Верховної Ради України*. — 1991. — № 33. — Ст. 443; 1992. — № 35. — Ст. 515.
36. Про комітети Верховної Ради України: Закон України від 4 квітня 1995 р. // *Відомості Верховної Ради України*. — 1995. — № 19. — Ст. 135. — 1998. — № 40—41. — Ст. 250.
37. Про Регламент Верховної Ради України: Постанова Верховної Ради України від 27 липня 1994 р. // *Відомості Верховної Ради України*. — 1994. — № 35. — Ст. 339. — № 40. — Ст. 371.

38. Про Уповноваженого Верховної Ради з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 20. — Ст. 99.
39. Про Рахункову палату Верховної Ради України: Закон України від 11 липня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 43. — Ст. 212.
40. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 20 — 21. — Ст. 190.
41. Про зміни у структурі центральних органів виконавчої влади: Указ Президента України від 15 грудня 1999 р. // Урядовий кур'єр. — 1999. — 17 грудня.
42. Про систему центральних органів виконавчої влади: "Указ Президента України від 15 грудня 1999 року // Урядовий кур'єр. — 1999. — 17 грудня.
43. Про склад Кабінету Міністрів України: Указ Президента України від 15 грудня 1999 року // Урядовий кур'єр — 1999. — 17 грудня.
44. Закон України «Про адвокатуру»: Прийнятий 19 грудня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 9. — Ст. 62.
45. Про прокуратуру: Закон України від 5 листопада 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1991 — № 53. — Ст. 793; 1993. — № 22. — Ст. 229. — № 50. — Ст. 474; 1995. — № 11. — Ст. 71. — № 43. — Ст. 313.
46. Про Конституційний Суд України: Закон України від 16 жовтня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 49. — Ст. 272.
47. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні». (За станом на 5 березня 2001 р.): Офіційне видання // Верховна Рада України. — К.: Парламентське вид-во, 2001. — 68 с
48. Про статус депутатів місцевих рад: Закон України від 11 липня 2002 р. № 93-IV // Юридичний вісник України № 34. — 2002 — 24 — 30 серпня.
49. Закон України «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні» // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 3.

50. Постанова Верховної Ради України «Про чинність Закону України «Про Рахункову палату» від 14.01.1998 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 24.

МОНОГРАФІЧНА ЛІТЕРАТУРА:

14. Андрейцев В.І. Екологічне право: Курс лекцій: Навч. посіб. для юрид. вузів і факультетів. — К.: “Вентурі”, 1996.
15. Бармак М., Бармак О. Основи правознавства. Для студента та абітурієнта. — Тернопіль.: “Підручники і посібники”, 1999.
16. Бобир В.І., Демський С.Е. Правознавство: Навчальний посібник. — К.: “Юрінком Інтер”, 1998.
17. Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2002. — №10: Місцеве самоврядування в Україні. — 448 с.
18. Гладун З. С., Кравчук М.В. Основи правознавства. — Тернопіль, 1999.
19. Гусарев С.Д. Теорія держави та права. Альбом схем. — К., 1997.
20. Державно-правова реформа в Україні. Матеріали науково-практичної конференції. Листопад 1997 р. — К., 1997. — 420 с.
21. Державне будівництво: збірник нормативно-правових актів / За ред. М. І. Панова. — Кн. 1. — Харків: Гриф, 2002. — 576 с Державне будівництво: збірник нормативно-правових актів / За ред. М. І. Панова. — Кн. 2 — Харків: Гриф, 2002. — 416 с.
22. Довідник з прав людини. — К., 1995.
23. Жуковський А., Субтельний О. Нариси історії України / Ред. Я. Грицак, О Романів. — Львів, 1992.
24. Зайцев О.Л. Основи правознавства. — Харків, 1998.
25. Загальна теорія держави і права. / За ред. В.В. Копейчикова. — К.: Юрінком Інтер, 1997. — 320 с.
26. Кириченко В.М. Правознавство: Модульний курс. — К.: ЦУЛ, 2007.-328 с.
27. Колпаков В. К. Адміністративне право України: Підручник. — К., 1999.
28. Коментар до Конституції України. Інститут законодавства Верховної Ради України. — 2-е вид., випр. і допов. — К., 1998. — 412 с.
29. Колодій А. М., Олійник А. Ю. Права людини і громадянина в Україні: Навч. посіб. — К.: Юрінком Інтер, 2003. — 336 с.

30. Колодій А. М., Олійник А. Ю. Державне будівництво і місцеве самоврядування: Навч. посіб. — К.: Юрінком Інтер, 2000. — 304 с.
31. Колодій А. М., Олійник А. Ю. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні Підручник / За ред. Я. Ю. Кондратьєва. — К.: Юрінком Інтер, 2003. — 464 с.
32. Констан Б. Об узурпации. / О свободе. Антология западноевропейской классической либеральной мысли. — М.: Наука, 1995. — 204 с.
33. Конституція незалежної України У 3 кн — Кн 1 Документи, коментарі, статті. — К., 1995.
34. Конституційні акти України 1917—1920 Невідомі конституції України. - К., 1992.
35. Конституційне право України / За ред. В. Ф. Погорілка. — К., 1999.
36. Конституційне право України (вид. 2-ге: переробл. і доповн.). / За ред. проф. В. Ф. Погорілка. — К., 2000. — 734 с.
37. Конституційне право України: Підручник для вищих навч. закладів / За ред. Ю. М. Тодики, В. С. Журавського. — К., 2002.
38. Конституційне право України: Підручник для юрид. спец, вузів / За ред. В. Ф. Погорілка. — 4-те вид. — К., 2003.
39. Конституція України: Наук. - практ. коментар / Голова редкол. В. Я. Тацій та ін. — Х.; К., 2003.
40. Конституція України — основа подальшого розвитку законодавства. — К., 1997.
41. Конституція України — Основний Закон суспільства, держави, людини: Наук.-метод. рекомендації. — К., 1998.
42. Костюченко О. А. Конституційне право України: Навч. — метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. — К., 2001.
43. Кравченко В. В. Конституційне право України: Навч. посіб. — К., 2001.
44. Кравченко В. В. Конституційне право України у визначеннях та схемах: Навч. посіб. — К., 2002.
45. Кравченко В. В., Сербан Ф. І. Конституційне право України

- (тематичний словник термінів та визначень). — К., 1996.
46. Котюк В.О. Теорія права. — К.: Вентурі, 1996.
47. Марченко М.Н. Проблемы теории государства и права. — М., 2001.
48. Михайленко А.Г. Основы государства и права. — К.: “Фемина”, 1994.
49. Муніципальне право України: Підручник / В. Ф. Погорілко, О. Ф. Фрицький, М. О. Баймуратов та ін. / За ред. В. Ф. Погорілка, О. Ф. Фрицького. — К: Юрінком Інтер, 2001. — 352 с.
50. Основы конституційного права України: Підручник. — 2-е вид., допов. / За ред. В. В. Копейчикова — К.. Юрінком Інтер, 1998. — 288 с.
51. Правознавство: Навч. посіб. — 2-ге вид., перероб. та доп./ В.І. Бобир, С.Е. Демський, А.М. Колодій та ін.; за ред. В.В. Копейчикова. — К.: “Юрінком Інтер”, 1999. — 704 с.
52. Правознавство: Навч. посіб. — 3-тє вид., перероб. та доп. / В.І. Бобир, С.Е. Демський, А.М. Колодій та ін.; за ред. В.В. Копейчикова. — К.: “Юрінком Інтер”, 2000. — 704 с.
53. Правознавство: Підручник/ Авт. кол.: Демський С.Е., Ковальський В.С., Колодій А.М. (керівник авт. кол.) та інші; За ред. В.В. Копейчикова.— К.: Юрінком Інтер, 2002. — 736 с.
54. Правознавство: Підручник/ Авт. кол.: Демський С.Е., Ковальський В.С., Колодій А.М. (керівник авт. кол.) та інші; За ред. В.В. Копейчикова, А. М. Колодія — К.: Юрінком Інтер, 2005. — 752 с.
55. Правознавство: Підручник/ Авт. кол.: Демський С.Е., Ковальський В.С., Колодій А.М. (керівник авт. кол.) та інші; За ред. В.В. Копейчикова, А. М. Колодія — К.: Юрінком Інтер, 2006. — 752 с.
56. Правознавство: навчальний посібник за модульно-рейтинговою системою./В.В.Молдован, Л.І. Чупінда. – К. : ЦНЛ, 2006.-184.
43. Правознавство. Навчальний посібник/За аг.ред. П.Д. Пилипенка. 3-тє вид. стереотипне – Львів. : «Новий світ-2000»., 2010.-512с.
44. Правознавство. — Львів, 1994.
45. Рабінович П.М. Основы загалної теорії держави та права. — К., 2001.

46. Семенов В С, Прагнюк О С. Міжнародно-правові аспекти Конституції України. К. Ін Юре, 1997.
48. Семерак О.С., Семерак О.І. Основи правознавства: Навчальний посібник – К. : Знання, 2008-480с.
49. Скакун О. Ф. Теория государства и права. — Харьков, 2000.
50. Слюсаренко А. Г., Томенко М В Історія української конституції — К, 1993.
51. Современные зарубежные конституции: Сб. докл. по конституционному праву зарубежных стран. — М., 1996.
52. Суд, правоохоронні та правозахисні органи України. Навч посіб В С Ковальський (кер. авт кол.), В. Т Білоус, С Е. Демський та ін., Відп ред. Я Кондратьев. — К. Юрінком Інтер, 2002. — 320 с.
53. Теорія держави і права: Навч. посіб. / А. М. Колодій, В. В. Копейчиков, Є. Л. Лисенков та ін.; За заг. ред. С. Л. Лисенкова [В. В., Копейчикова]. — К.: Юрінком Інтер, 2002. — 368 с.
54. Тодика Ю М. Конституція України: проблеми теорії і практики. Монографія, — Харків: Факт, 2000 — 608 с.
55. Тодика Ю.М. Тлумачення Конституції і законів України: теорія та практика. Монографія. — Харків: Факт, 2001 — 328 с.
56. Тотюрнин Б. Н. Европейское право: Учебник. — М.. Юристь, 1998. — 456 с.
57. Фрицький О.Ф. Конституційне право України: Підручник. — К.. Юрінком Інтер, 2002. — 536 с.
58. Хрестоматія з правознавства / Посібник для занять з правознавства. — К., 1996.
59. Цивільне право. Загальна частина. / За ред. О. А. Підпригори, Д. В. Бобрової. — К.: “Вентурі”, 1995.
60. Цивільне право України. Книга 1. / За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. — К.: “Юрінком Інтер”, 1999.
61. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн. / О.В. Дзера (керівник авт. кол.), Д. В. Боброва, А. С. Довгерт та ін.; За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. — К.: Юрінком Інтер, 2002.

62. Цивільне право України. Академічний курс: Підруч.: У 2-х т. / За ред. Я. М. Шевченко. — К., 2003.
63. Цивільне право України: Підруч.: У 2-х кн. / За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнєцової. — К., 2004.
64. Цивільне право України: Підруч. У 2-х т. / За заг. ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. — К., 2004.
65. Юридичний словник-довідник. — К.: “Феміна”, 1996.
66. Ярмиш О. Н., Серьогін В. О. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні / За заг. ред. Тодики Ю. М. Навч. посібник. — Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. — 672 с.